№ 25 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אַבאָנעמענטס-פּרײַז: אין רוסלאַנד: ס יאָר, 8 רובל. ס האַלב יאָר 4 רובל. ס פיערטעל יאָר 2 רובל. ס חודש 70 קאָפ. אין אַמעריקע: ס חודש 1 רובל 25 קאָפ. ענדערן דעם אדרעס קאָסט 15 ק. אדרעס פון דער redaקציע און אדמיניסטראַציע 16. Лодзь, Петроковская. אדרעס פאַר דעפעשן: Лодзь. Тагеблатъ

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע
פעטריקויער 16, טעלעפאָן 867.
פיליע אין וואַרשוי:
ח. רײַזנער, טוואַרדאָ 23, טעל. 63-17.

אַנאָנסן-פּרײַז: ס שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 קאָפ. ס דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאָפ., גראַטוליראַציאָנען פעראַפּטונגען און חשבונות-אויצנען 1-טע זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. ניט אָנגענומענע אַרטיקלען הערען ניט צוריקגעשיקט. פאַר אינהאַלט פון אַנאָנסן אין די redaקציע ניט פעראַנטוואָרטליך.

29 יאַנואַר 11 (פעברואַר) 1914. מיטוואָך מ׳ז שבת תרע״ד זיבענטער יאָהרגאַנג

אַנ׳אַנפראַגע אין דומע וועגען ביילים און שולגין-פּראַצעס.

ווידער קלאַגען, אַז קאַסאַ געהט אַראָב אין דעמיסיע.

פעטערבורג (פּס. צום ל. ט.) די דעפּוטאַטען האָבן געהערן צום לינקען צענטער אין דער נאָסדר. דומע, צוזישען זיי מײַנדאָרף, קאָנאָוואַלאָוו און מאַקלאַקאָוו, אויך די נאַנצע אָפּאָזיציע גרייטען צו אַ אינטערפּעלאַציע וועגען די אַזנעזעצליכע קײַטען, האָבן זענען בענאַנטען נעוואָרען בײַם בײַלים-פּראַצעס און בײַם שולגין-פּראַצעס.

ווידער וועגען קאַסאַ׳ס דעמיסיע.

פעטערבורג (פּס. צום ל. ט.) דער בולדוגנס-מיניסטער קאַסאָ, וועלכער איז לעצטענס אַרויסגעפאָהרען אין באַלטישען קאַנט און רעוויזירט פערשיעדענע רעגיערונגס-שולען, איז פלוצלינג צוריקגעקומען קיין פעטערבורג. דער פאַקט האָט אַרויסגערופען פערשיעדענע השערות און עס האָבען זיך פערשטאַרקט די קלאַגען אַז ער וועט נאָר אין ניכען אַראָב אין דעמיסיע.

פעטערבורג (פּס. צום ל. ט.) די „ריעטש״ מעלדעט, אַז עס נעהען קלאַגען, דאָס צוליעב דעם זעלבסט-מאָרד פון סטודענט דעניסאָוו וועט אַראָב אין דעמיסיע אײַנער פון די היכע ביראָקראַטען, וועלכער שפּיעלט אַ ווכטיגע ראָליע אין מלוכה-לעבען.

סאַוועגקאַ רופט זאַמיסלאָווסקין אויף אַ דועל.

פעטערבורג (פּס. צום ל. ט.) דער דומע-דעפּוטאַט סאַוועגקאָ האָט אַרויסגערופען זאַמיסלאָווסקין אויף אַ דועל דערפאַר, וואָס דער לעצטער האָט אויפ׳ן שולגין-פּראַצעס ערקלערט אַז סאַוועגקאָ האָט איהם געזאָגט, אַז שולגין האָט פערטײַדיגט בײַלים׳ן ווײַל ער האָט געדאַרפט אָנקומען צו יודישען קרעדיט פאַר זיין צוקער-זאַוואָד.

פאַשקאָוו אין טורמע.

קיעוו (פּס. צום ל. ט.) הײַנט האָט מען אונטער אַ קאָנוואָי פון זשאַנדאַרמען געבראַכט אין קיעווער טורמע דעם פאָטער פונ׳ם ערמאָרדעטען יודישען יונגעל פאַשקאָוו און זיין פריקאַזשיק נוטהאַרץ.

דעם טויטען קערפּער פון ערמאָרדעטען יונגעל האָט מען געבראַכט אין קאַבינעט פון דער געריכטס-עקספּערטיזע.

שרפות אין פאַסטאָוו.

פאַסטאָוו (פּס.) די לעצטע וואָכען קומען דאָ פאַר גרויסע שרפות. עס געהט בכעט נישט אַריבער אַ נאַכט אָהן אַ שרפה. עס זענען פערברענט אַרויסגעוואָרען פיעל הייזער און אויך פיעל געשעפטען און די איינוואָהנער לעבען אין גרויסער שרעק. ווי מען זאָגט איז עפּעס פאַרהאַן אַ שייכות צוזישען די שרפות און צו דער ערמאָרדונג פון יונגעל.

וועגען יובילעאום פון רוסיש-יאַפּאַנישען קריעג.

פעטערבורג (פּס. צום ל. ט.) אין דער הײַנטיגער נומער פון דער נײַער צײַטונג „קוריער״ פעטערבורסקי״ איז אָבגעדרוקט זעהר אַ שאַרף אַרטיקעל נעגען דעם פּײַנלעכען מיטאָג וואָס איז געגעבען געוואָרען אין דער יאַפּאַנישער באָטשאַפט לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעאום פון דער רוסיש-יאַפּאַנישער מלחמה, און אויף דעם מיטאָג זענען אָנוועזענד געוועזען פיעל מיניסטאָרען.

די דומע וועגען אויסלענדישע פאַספּאָרטען.

פעטערבורג (פּס.) אויף דער נעכטיגער דומע-זיצונג איז בעטראַכט געוואָרען דער געזעצפּראָיעקט וועגען די בלילים בײַ׳ם אַריבערפאָהרען די גרעניץ. עס זענען אַרויסגעטרעטען אַ נאַנצע רײַה רעדנער, צווישען זיי ראַדיטשעוו, דזיובינסקי און פּאַרטשעווסקי, וועלכע האָבען שאַרף קריטיקירט די איצטיגע אָרדנונגען פון דער צאָל-פערוואַלטונג און דעם אָבצאָהל פון די אויסלענדישע פּאַספּאָרטען, וואָס עס לענט זיך אַלס שווערער לאַסט אויף דער אַרבײַטער-בעפעלקערונג, וועלכע פאָהרען קיין אויסלאַנד זוכען אַרבײַט.

דער געזעצפּראָיעקט ווערט איבערגעגעבען אַ קאָמיסיע מיט די אַרײַנגעטראָגענע אויסבעסערונגען.

אַ פּראָטעסט געגען שיוו-טשענקאָ׳ס דענקמאָל.

קיעוו (פּס.) די טשערנינגאָווער „סאָיוזניקעס״ האָבען זיך פעראײַנינט צו זײַערע חברים די קיעווער „סאָיוזניקעס״ און האָבען אויך אָנגעהויבען אַ ענערגישע קאַמפּאַניע געגען אַ דענקמאָל פאַר שעוטשענקאָ אין קיעוו. דער שטאַרט-נאַלאָווע האָט בעקומען אַ מעלדונג פון די טשערנינגאָווער „סאָיוזניקעס״ מיט אַ פּראָטעסט געגען שטעלען אַ דענקמאָל פאַר דעם „נאַטלאָזען און לעסטערער פון דער פּראַוואָסלאַוועער אמונה שעוטשענקאָ, אין דער שטאָדט, וואו ס׳איז פערנאַכען געוואָרען דאָס בלוט פון יושטשינסקי און סטאָליפּין״. צווישען אַנדערע האָבען זיך אויפ׳ן פּראָטעסט אונטערגעשריבען אײַנינע נײַסטליכע.

זאַמיסלאָווסקי איז טרויעריג.

פעטערבורג (פּס.) אין דער סודיבנער קאָמיסיע פון דער נאַסדראַסטווענער דומע האָט זיך געכטען אָבגעשפּיעלט אַזאַ סצענע:

וועז אײַנער פון די דעפּוטאַטען האָט געמעלדעט די קלאַגען וועגען קאַקאַצעוו׳ס דעמיסיע, זענען די רעכטע און נאַציאָנאַליסטען אויפגעשפּרונגען פון די ערטער און האָבען זיך געוואָרפען מיט בענריסונגען אויף זאַמיסלאָווסקין. דער לעצטער האָט זעהר גערן און צופריעדען אָנגענומען די בענריסונגען און איז גלײַך צו צום טעלעפאָן און געערדט מיט עמיצען בײַז 10 מינוט. ער איז אָבער געוואָרען טרויעריג, ווײַל לויט מ׳האָט איהם דורכ׳ן טעלעפאָן איבערגעגעבען, זענען די אַלע קלאַגען... פריהצײַטיג.

ענדערונגען צווישען די גובערנאַטאָרען.

פעטערבורג (פּס.) פון זיכערע קרעלען גיעט מען איבער, אַז דער ווילנער גובערנאַטאָר וויעריאוקין פערלאָזט זיין פּאָסטען; דער לובלינער גובערנאַטאָר נעלעפּאָווסקי ווערט בעשטימט אַלס גובערנאַטאָר אין וואַרשע. נעזש און דער ווינצע-גובערנאַטאָר פון וואַרשוי, גרעסער, ווערט בעשטימט אַלס לובלינער גובערנאַטאָר.

ווענען דער ערקראַנקונג פון שוועדישען קעניג.

שטאָקהאָלם (פּס.) דער קעניג האָט נעכטען פערלאָזט די שוועדישע הויפּט-שטאָדט און איז אָבגעפאָהרען אין זיין שלאָס אין דראָטנינגהאָלם בײַ שטאָקהאָלם. ער איז צוליעב די אויפרעגונגען פון די לעצטע טעג ערנסט קראַנק געוואָרען. אין שטאָדט נעהען אַרום קלאַנגען, אַז דער שלאָס איז אַרום-גערינגעלט געוואָרען פון אַ גרויסע אָבטײַלונג פון אַ גרויסע אָבטײַלונג פון פּײַערלעשער, אַזוי האָט מען אויך די שלאָס-וואַך בערײַטענד פערגרעסערט.

אַ צוזאַמענשטויס אין דער לופט

יאָהאַנניסטאַל (פּ.) אין דער הויך פון 30 מעטער האָבען זיך צוזאַמענגעשטויסען צוויי אַעראָפּלאַנען. אײַן פּליהער איז דערהרג׳עט געוואָרען און דער צווײַטער איז שווער פערוואונדעט.

▼▲▼▲▼▲

לעצטע לאָדזער נייעס.

איבערגעפאָהרען אויף טויט.

(נ) נעכטען אַרום 7 אַ זײַגער אין אָוועגד איז אויף נאָוואַ-וואַרשעווסקע נאַפּ נישט ווײַט פון דער קאַלישער נאַס אַ צוגעגעל-וואָגען איבערגעפאָהרען און שווער פערוואונדעט דאָס 6 יאָהריגע יונגעל מרדכי לייבוש נוטמאַן. דער דאָקטאָר פון פּאַנאַטאָוויע האָט איהם ערטײַלט די ערשטע הילף און אין אַ נאָסס׳ריגען צושטאַנד אָבגעפיהרט אַ הײַם וואו ער איז אין שרעקליכע לײַדען אין אײַניגע שעה אַרום געשטאָרבען.

צוריסען פון אַ מאַשין.

(נ) נעכטען אַרום 4 אַזײַגער פאַרנאַכט בעת דער אַרבײַטער חאַלענטי מאַרטשעווסקי איז געווען פערטיפט בײַ דער אַרבײַט אין קאַראַל אײַזערטס פאַבריק (קאַראַלא 190) איז ער פון אונ׳פאָרזיכטיגקײַט אַרײַנגעפאַלען אין דער טראַנסמיסיע פון דער מאַשין, וועלכע האָט איהם צוריסען דעם נאַנצען קערפּער. די פאַנאַטאָוויע האָט איהם אין אַ נאָסס׳ריגען צושטאַנד אָבגעפיהרט אין שפּיטאַל פון רויטען-קרײַץ.

נאָך קורצען שווערען לײַדען פערשיעד מאָנטאָג דעם 9-טען פעברואַר אין ברעסלאַו נאָך אײַנע שווערע אָפּעראַציאָן איז אַלטער פון 15 יאָהר אונזער ליעבער טאָכטער

נ״ע שרה ראָזענבלום
(בת וואָלף זעליג)

די לויה איז פאָרגעקומען געסטערן אין ברעסלאַו אום 11 אויהר פריה.
די טיעפבעטריעבטע פאַמיליע.

נאָך קורצען שווערען לײַדען פערשיעד געסטערן אום 8 אויהר נאָכמיטאָג אונזער ליעבער פאָטער, גרויספאָטער און אויהר-גרויספאָטער

נ״ע משה ירחמיאל בן יהודה הלוי ליפּסקי

(ראָסשער חסיד) אים אַלטער פון 78 יאָהרען.
אַלע בעקאַנטע, פרענד און קרובים, ווערען געבעטען צו קומען צו דער לויה, וועלכע וועט פאָרקומען חצות אום 12 מיטאָג פון מרויער-הויז פּאַלינאָווע 31.
4205 די טיעפטרויערנדע פאַמיליע.

ווייכטיג נייעס!
מאָרגען דאָנערשטאָג זאַוואָדזקאַ 8
ווערט אויף
נעעפענט אַ געשעפט פון פערשיעדענע צו בילינע פרײַזען.
לעבעדיגע פיש
4204 האָכאַכטונגספאָל י. קרויזע.

דער פּאָליטישער קריזיס אין שוועדען.

אַ פראַנצויזיש-דייטשער הסכם וועגען קליין-אַזיען.

שטאָקהאָלם (פּס.) אַלס פּראָטעסט געגען די פּאַטריאָטישע פּויערים-דעמאָנסטראַציעס קומען איצט פאָר אין שטאָקהאָלם גרויסע דעמאָנסטראַציעס פון די סאָציאַליסטען, אויב צו פּראָטעסטירען נײַגען דער פערלענערונג פון דער דיענסט-צײַט, וואָס די פּויערים האָבען צוגעזאָגט צו שטיצען און דער קענינ האָט דערויף געגעבען זיין הסכמה. אַ דעמאָנסטראַנטען-צוג פון 30.000 מאַן מיט רויטע פאָנען און מוזיק האָט מאַרשירט איבער די גאַסען בײַ צום פּאַלאַץ פון אינערן-מיניסטער שטאַף. אַ גרויסע אָבטײַלונג פון פּאָליצײַ האָט געהיטען, אַז עס זאָל נישט קומען צו קיין גאַסען-אונרוהען צוזישען די דעמאָנסטראַנטען און די פּויערים. דער מיניסטער האָט אויפגענומען די דעלעגאַציע פון די אַרבײַטער, וועלכע האָט פון איהם פערלאַנגט, אַז די דיענסט-צײַט זאָל נישט פערלענערט ווערען, שטאַף האָט זיי געענטפערט, אַז ער נעהמט אין אַכט זיין פאָדערונג, דאָך לויט זיין מײַנונג מוז די דיענסט-צײַט פערלענגערט ווערען, אויך מוז פערזיכערט ווערען די איבריגע נעזעץ-פּראָיעקטען פון דער רעגירונג.

דער האַבינעט אין דעמיסיע.

שטאָקהאָלם (פּ.) דער נאַנצער מיניסטער-קאַבינעט האָט זיך אײַנגעגעבען אין דעמיסיע.

אַ שטרײַק פון אַדוואָקאַטען.

רוים (פּס.) פון פלאָרענציע מעלדעט מען, אַז ס׳איז פאָרגעקומען אַ גרויסער מיטינג פון אַדוואָקאַטען. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען צו ערקלערען אין נאַנץ איטאַליען אַ שטרײַק פון אַדוואָקאַטען.

אַ בונט פון אַרעסטאַנטען.

פאַרײַז (פּס.) אין קאָמפּאַרזשאַ האָט אויסגעבראָכען אַ בונט צווישען אַרעסטאַנטען. 800 אַרעסטאַנטען האָבען זיך אַרויסגעריסען פון דער טורמע. ס׳איז פאָרגעקומען אַ בלוטיגער צוזאַמענשטויס מיט דער טורמע-וואַך. מיט גרויס מיה איז געלונגען די אַרעסטאַנטען צוריקצופיהרען אין טורמע אַרײַן.

אַ צוזאַמענשטויס צווישען פּאָליציי און סאָציאַליסטען.

באַרצעלאָנאַ (פּס.) דאָ איז פאָרגעקומען אַ מיטינג פון די אָנהענגער פון דעם קאָנסערוואַטיוען אָנפיהרער מאַוראַ. אויף דעם מיטינג האָט דער דעפּוטאַט אָסאָריאָ געהאַלטען אַ וואַרימע לויב-רעדע פאַר מאַוראַ׳ן, ווי בעוואוסט איז אָסאָריאָ געווען בעת די בלוטיגע אונרוהען פון 1909 נובערנאַטאָר פון באַרצעלאָנאַ. די פּאָליצײַ האָט שטאַרק געהיטען דעם מיטינג און צוטרײַבען אַלע נרופּעס פון סאָציאַליסטען, וועלכע זענען צוזאַמענגעקומען און געוואָלט שטערען די פערזאַמלונג. די פערזאַמלונג נופּא איז אַריבער גאַנץ רוהיג. אָבער אין דער לעצטער מינוט ווען אָסאָריאָ האָט געוואָלט אַוועקפאָהרען אויף זיין אויטאָמאָביל האָט מען אויף איהם 12 מאָל אויסגעשאָסען. אָבער מען האָט איהם נישט געטראָפען. אַ פּאָליציאַנט איז דורך אַ שאָס דערהרג׳עט געוואָרען, זעקס מאַניפעסטאַנטען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען. די פּאָליצײַ האָט געמאַכט 19 אַרעסטען.

אַ מיליאָן דאָלאַר פאַר אַ לופט-רײַזע אַרום דער וועלט.

ניו-יאָרק (פּס.) די דירעקציע פון פאַנאַמאַ-קאַנאַל-אויסשטעלונג אין סאַן פראַנציסקאָ האָט בעשלאָסען צו העכערן דעם פרײַז פון אַ לופט-רײַזע אַרום דער וועלט אויף אַ מיליאָן דאָלאַר. איך וועלען די בעדינגונגען פאַר אַזאַ לופט-רײַזע פערלײַכטערט ווערען, די נאַנצע רײַזע מוז געמאַכט ווערען אין פערליף פון 120 טעג.

אַ שטורם אויפן אַטלאַנטישען אָקעאַן.

ניו-יאָרק (פּס.) לויט די ידיעות פון דרײַ דאַמפּף-שיפען, וואָס זענען דאָ אָנגעקומען, הערשט איצט אויפ׳ן אַטלאַנטישען אָקעאַן אַ שרעקליכער שטורם, אַלע דרײַ שיפען זענען בעשעדיגט געוואָרען, אַם שווערסטען איז בעשעדיגט געוואָרען „לעגאַנצאַ״. וועלכע האָט אויך אָנגעוואוירען אַלע רעטונגס-שיפלעך.

דאָס נייעסטע פון טאָג.

אַ פּראָטעסט געגען שיוו-טשענקאָ׳ס דענקמאָל.

קיעוו (פּס.) די טשערנינגאָווער „סאָיוזניקעס״ האָבען זיך פעראײַנינט צו זײַערע חברים די קיעווער „סאָיוזניקעס״ און האָבען אויך אָנגעהויבען אַ ענערגישע קאַמפּאַניע געגען אַ דענקמאָל פאַר שעוטשענקאָ אין קיעוו. דער שטאַרט-נאַלאָווע האָט בעקומען אַ מעלדונג פון די טשערנינגאָווער „סאָיוזניקעס״ מיט אַ פּראָטעסט געגען שטעלען אַ דענקמאָל פאַר דעם „נאַטלאָזען און לעסטערער פון דער פּראַוואָסלאַוועער אמונה שעוטשענקאָ, אין דער שטאָדט, וואו ס׳איז פערנאַכען געוואָרען דאָס בלוט פון יושטשינסקי און סטאָליפּין״. צווישען אַנדערע האָבען זיך אויפ׳ן פּראָטעסט אונטערגעשריבען אײַנינע נײַסטליכע.

זאַמיסלאָווסקי איז טרויעריג.

פעטערבורג (פּס.) אין דער סודיבנער קאָמיסיע פון דער נאַסדראַסטווענער דומע האָט זיך געכטען אָבגעשפּיעלט אַזאַ סצענע:

וועז אײַנער פון די דעפּוטאַטען האָט געמעלדעט די קלאַגען וועגען קאַקאַצעוו׳ס דעמיסיע, זענען די רעכטע און נאַציאָנאַליסטען אויפגעשפּרונגען פון די ערטער און האָבען זיך געוואָרפען מיט בענריסונגען אויף זאַמיסלאָווסקין. דער לעצטער האָט זעהר גערן און צופריעדען אָנגענומען די בענריסונגען און איז גלײַך צו צום טעלעפאָן און געערדט מיט עמיצען בײַז 10 מינוט. ער איז אָבער געוואָרען טרויעריג, ווײַל לויט מ׳האָט איהם דורכ׳ן טעלעפאָן איבערגעגעבען, זענען די אַלע קלאַגען... פריהצײַטיג.

ענדערונגען צווישען די גובערנאַטאָרען.

פעטערבורג (פּס.) פון זיכערע קרעלען גיעט מען איבער, אַז דער ווילנער גובערנאַטאָר וויעריאוקין פערלאָזט זיין פּאָסטען; דער לובלינער גובערנאַטאָר נעלעפּאָווסקי ווערט בעשטימט אַלס גובערנאַטאָר אין וואַרשע. נעזש און דער ווינצע-גובערנאַטאָר פון וואַרשוי, גרעסער, ווערט בעשטימט אַלס לובלינער גובערנאַטאָר.

ווענען דער ערקראַנקונג פון שוועדישען קעניג.

שטאָקהאָלם (פּס.) דער קעניג האָט נעכטען פערלאָזט די שוועדישע הויפּט-שטאָדט און איז אָבגעפאָהרען אין זיין שלאָס אין דראָטנינגהאָלם בײַ שטאָקהאָלם. ער איז צוליעב די אויפרעגונגען פון די לעצטע טעג ערנסט קראַנק געוואָרען. אין שטאָדט נעהען אַרום קלאַנגען, אַז דער שלאָס איז אַרומגערינגעלט געוואָרען פון אַ גרויסע אָבטײַלונג פון אַ גרויסע אָבטײַלונג פון פּײַערלעשער, אַזוי האָט מען אויך די שלאָס-וואַך בערײַטענד פערגרעסערט.

אַ צוזאַמענשטויס אין דער לופט

יאָהאַנניסטאַל (פּ.) אין דער הויך פון 30 מעטער האָבען זיך צוזאַמענגעשטויסען צוויי אַעראָפּלאַנען. אײַן פּליהער איז דערהרג׳עט געוואָרען און דער צווײַטער איז שווער פערוואונדעט.

▼▲▼▲▼▲

לעצטע לאָדזער נייעס.

איבערגעפאָהרען אויף טויט.

(נ) נעכטען אַרום 7 אַ זײַגער אין אָוועגד איז אויף נאָוואַ-וואַרשעווסקע נאַפּ נישט ווײַט פון דער קאַלישער נאַס אַ צוגעגעל-וואָגען איבערגעפאָהרען און שווער פערוואונדעט דאָס 6 יאָהריגע יונגעל מרדכי לייבוש נוטמאַן. דער דאָקטאָר פון פּאַנאַטאָוויע האָט איהם ערטײַלט די ערשטע הילף און אין אַ נאָסס׳ריגען צושטאַנד אָבגעפיהרט אַ הײַם וואו ער איז אין שרעקליכע לײַדען אין אײַניגע שעה אַרום געשטאָרבען.

צוריסען פון אַ מאַשין.

(נ) נעכטען אַרום 4 אַזײַגער פאַרנאַכט בעת דער אַרבײַטער חאַלענטי מאַרטשעווסקי איז געווען פערטיפט בײַ דער אַרבײַט אין קאַראַל אײַזערטס פאַבריק (קאַראַלא 190) איז ער פון אונ׳פאָרזיכטיגקײַט אַרײַנגעפאַלען אין דער טראַנסמיסיע פון דער מאַשין, וועלכע האָט איהם צוריסען דעם נאַנצען קערפּער. די פּאַנאַטאָוויע האָט איהם אין אַ נאָסס׳ריגען צושטאַנד אָבגעפיהרט אין שפּיטאַל פון רויטען-קרײַץ.

אַ גענויערטע רעמיזע

אין צענטער פון דער שטאָדט ווערט נעזוכט, צו ערפאָרען בײַ שעפּס, סקלאַדאָוואַ 18, שפּרעכשטונדען פון 2—3 נאָכמ. און 8—10 אָבענדס. 4106

צו אונזערע לעזער.

צוליעב דער געוואַלדיגער נאַכפראַגע נאָך אונזער פּרעמיע „די יודישע געשיכטע״ פון פּראָפעסאָר גרעץ, פערפעהלט דער צווײַטער באַנד פון אונזער אויפלאַגע, בדי ניט אויפצוהאַלטען אַלע אונזערע איבריגע לעזער מיט דער פערטײַלונג פון אונזער פּרעמיע, האָבען מיר באַלד נעמוטיגט דריקען אַ צווייטע אויפלאַגע, וועלכע מיר וועלען שוין קענען צושטעלען די טעג יעדען אײַנצינען חאָס וועט ברענגען 10 קופּאָנס פון „לאָדזער טאָגעבלאַט״.

אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט״.

בריעף פון פעטערבורג.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

צו אלע יודישע חברות, וואס פעטערבורג פערמאגט (מען זאגט, אז זייער צאהל דערגרייכט ביז 50) איז די לעצטע צייט צוגעקומען נאך איינע: „די געזעלשאפט צו ערלערנען דאס יודענטום"

דער נאמען קאן עמיצען אריינפיהרען אין טעות. דאס איז נישט קיין חברה „צו פערשפרייטען ריכטיגע ידיעות וועגען יודען", וואס ווענדט זיך צו די אומות-העולם, און אויך נים קיין וויסענשאפטליכע ארגאניזאציע, וואס זאל זיך פערנעהמען ספעציעל מיט „חכמת-ישראל". אויף וויפיעל די געזעלשאפט האט ביז איצט בכלל ארויסגעוויזען א טהעטיגקייט, האט זי נאר בדעה ארומצורעדען יודישע מאנ-פראגען פון אנ'אלגעמיינעם שטאנדפונקט.

נעבוירען געווארען איז די חברה אין יענע טעג, ווען די בליקען פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט זענען געווען געווענדעט אויף קיעוו. דעמאלט האט דער בעוואוסטער פובליציסט י. ביקערמאן געלייענט אין דער דאזיגער געזעלשאפט זעהר אנ'אינטערעסאנטען רעפעראט: „צי זענען פאראן סעקטען ביי יודען?" וועלכען מיר האבען אין זיין צייט מודיע געווען. נאך איינ-מערקזאמער, ווי דער רעפעראט גופא, זענען געווען די דעבאטען, אין וועלכע ס'האבען זיך דעמאלט בעטייליגט אזוינע בכבוד'ע פערזענליכקייטען, ווי אדוואקאט קאלמאנאוויטש, סאקער, ברוצקוס א. אז. וו. די דאזיגע צוויי אווענדען (דער רעפעראט און די ויכוחים) האבען דעמאלט אנגעמאכט א גרויסען רושם.

די טעג קומט-פאר פון דאס-ניי א פערזאמלונג פון דער געזעלשאפט. אין היינטיגער וועט בעהאנדעלט ווערען א פראגע, וואס האט זעהר א גרויסע בעדייטונג פאר'ן גאנצען יודענטום אין רוסלאנד. ס'וועט גערעדט ווערען „וועגען דער יודען-פראגע אין דער נאסודארסטווענער דומע", און דעם רעפעראט וועט לייענען ג. א. לאנדוי, א בעוואוסטער יוריסט און איינער פון די מאסע ערנסטע כלל-טוער פון פעטערבורגער שניט (א זוהן פון רעדאקטאר פון אלטען „וואסחאד"). אויף וויפיעל מען קאן משער זיין, וועט דא געהן נים אזוי די רייד, ווי בעקומט מען פון דער דומע ממשות'דיגע פערבעסערונגען — אזוינע נאאיווע לייט זענען מסתמא נים מעהר בנמצא, וואס זאלען ווארטען אויף ישועות פון דער 4-טער נאסודארסטווענער דומע — נאר וועגען דעם, צי דארף מען איצט אויפהויבען אין דומע די יודען-פראגע.

ווי בעוואוסט, זענען פאראן וועגען דעם חלוקי-דעות. איין (די גרופע פון „נאיע. וואסחאד", למשל) האלט פונ'ם כלל: אל תפתח פה לשטן. וויבאלד ס'איז נימא קיין האפנונג, זאגען זיי, אז די דומע זאל אננעהמען וועלכען עס איז פראיעקט לטובת יודען, איז גלייכער נים ריהרען די שווארצע, איז גלייכער צו שווייגען.

מיט עטליכע יאהר צוריק האבען די קאדעטען בכלל (און די יודישע קאדעטען אויך בתוכם) געהאלטען, אז ס'מעג זיך איינ־געבען פריהער צי שפעטער דורכצושמוגלען די יודען-פראגע דורך דער דומע אין אנ'אנדער שלייער: מען וועט אננעהמען, למשל, א געזעץ-פראיעקט וועגען אונבעריהרליכקייט פון פערזאן בכלל, אבער אין זינען האבען וועט מען יודען אויך — און אזוי ארום וועט מען ביסלעכווייז פערענטפערן אלע פראגען, וואס זענען נוגע יודען. איצט, ווען ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז אזוינע זאכען לאזען זיך נים דורכפיהרען דורך „קאנטראבאנדע", האבען די קאדעטען זיך מיאש געווען און הייסען ווארטען אויף בעסערע צייטען.

פאראן אבער אנ'אנדער צד, וואס מע'ה'עט: פורישקעוויטש'ן וועט מען סיי-ווי-סיי דאס מויל נים פערשטאפען. ער בענוצט זיך מיט יעדער געלעגענהייט, כדי צו מאכען פון אונז אש און בלאטע, און טאמער איז נימא קיין געלעגענהייט, וועט ער זי בעשאפען. דארפען מיר האטש זארגען דערפאר, אז ער זאל ארויסלאזען זיינע פער'סמ'טע פייַלען דוקא, ווען אונז וועט זיך ווילען, כדי מיר זאלען זיין צוגעגרייט צו זיין אנפאל. און חוץ דעם רעדען דאך די דעפוטאטען פון דומע נים נאר פאר דער רעכטער כנופיא אליין; צו זייערע ווערטער הערט מען זיך דאך צו אינ'ם גאנצען לאנד. איז דעריבער וויכטיג, אז דאס לאנד זאל וואס אפטער בעקומען צו הערען די רעדעס פון אונזערע פריינד. ווען די דומע זאל אפילו זיין נאך שווארצער, ווי זי איצט. ווייל סוף-כל-סוף איז נאך די דומע היינטיגע צייטען כמעט דאס איינציגע ארט, וואו מען קאן נאך בכלל ארויסזאגען אנ'עהרליך ווארט וועגען דעם אדער יענעם געשעהעניש, וועגען דער אדער יענער ערשיינונג. אט האבען, למשל, די קאדעטען אריינגעטראגען איצט א געזעץ-פראיעקט וועגען אלגעמיינע וואהל-רעכט. צי דען זענען זיי אזוינע תמימים, זיי זאלען מיינען, אז די דומע וועט מסכים זיין צום פראיעקט? בשום-אופן נים. פונדעסטוועגען רעכענען זיי—און זיי זענען גערעכט,— אז עס איז נויטיג צו פאפולאריזירען די פאדערונג. פונקט דאס איינענע ווילען דערגרייכען די סאציאל-דעמאקראטען מיט זייערע געזעץ-פראיעקטען וועגען 8-שעה'דיגען ארבייטס-טאג און וועגען קאאליציאנס-פרייהייט, וואס האבען אויך נים קיין שאנסען פערווירקליכט צו ווערען תיכף. און פונקט אזוי דארף מען טהון אויך מיט עפעס א יודישען געזעץ-פראיעקט.

אט ארום די דאזיגע פראגע, רעכען איך, וועט זיך פיהרען א ויכוח אויף דער פערזאמלונג פון דער „חברה צו ערלערנען דאס יודענטום".

— מארגען לייענט דא דער בעוואוסטער היסטאריקער ה' שמעון דובנאוו אין דער ליטעראַרישער געזעלשאפט א רעפעראט איבער דער טעמא: „די פראבלעם פון א ליטעראטור-שפראך אין דער יודישער געשיכטע". ה' דובנאוו שטעהט, ווי בעוואוסט, אויפ'ן שטאנדפונקט פון גלייכבערעכטיגונג פון שפראכען, ד. ה. אז די יודישע קולטור דארף געשאפען ווערען אי אויף דער היסטארישער שפראך, העברעאיש, אי אויף דער לעבעדיגער שפראך, יודיש, אי אויף דער שפראך פון דער ארומיגער סביבה. איצט וויל ער אויפווייזען, אז דאס יודישע פאלק האט אין משך פון זיין גאנצער געשיכטע תמיד גלייכצייטיג בענוצט זיך מיט עטליכע ליטעראטור-שפראכען. דיזמאלדיגען רעפעראט האט ה' דובנאוו געלייענט מיט א קורצער צייט צוריק אין אדעס, וואו ער האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס.

ל.

טאג-נאטיצען.

יודישע שטוהלמייסטערס.

דער פערוואלטער פון דער וועבער-אפטהיילונג ביי דער האנדווערקער תלמוד תורה, ה' נוסבוים מאכט איצט א נייעם שריט צו פערלייכטערן יודישע ארבייטער אנצוקומען אין מעכאנישע פאבריקען.

לויט זיין איניציאטיווע ווערען איצט צוגעגרייט נייע קורסען פאר יודישע שטוהלמייסטערס — פון קארט-שטוהלען.

די קורסען פאר יודישע שטוהל-מייסטערס, וואס האבען זיך ביי דער האנדווערקער ת"ת געעפענט מיט א האלב יאהר צוריק האבען געמאכט דעם ערשטען שריט צו שאפען א קאנטינגענט פון יודישע שטוהלמייסטערס.

איצט ווערט געמאכט דער צווייטער שריט.

און ווען די ערשטע קורסען האבען שוין געהאט גוטע פרוכטען געבראכט און וועלען זיכער אין דער נאהענטער צוקונפט ברענגען די געווינשטע רעזול-טאטען—דארף מען דאס איינענע ער-ווארטען אויך פון די נייע קורסען.

אז יודישע שטוהלמייסטערס זענען אין איצטיגען מאמענט נויטיג—דערין צווייפעלט שוין קיינער נישט.

די לעצטע פאר יאהר איז יודישע פראלעטאריזאציע אוועק מיט שנעלע שריט און אויף יודישע פאבריקען ארבייטען איצט א פאר טויזענד יודישע קראפט-וועבערס. אויף איינינע יודישע פאבריקען אין לאדז און אין פאביאניץ ארבייטען כמעט בלויז יודישע ארבייטער.

און אז יודישע ארבייטער דארפען האבען א יודישען שטוהלמייסטער, וועל-כער זאל זיך צו זיי צופאסען—דערין קאנען קיין צוויי מיינונגען נישט זיין.

שוין נישט רעדענדיג וועגען די פאבריקען, וואו מען ארבייט נישט שבת. נאר אפילו דארט, וואו יודען ארבייטען צוזאמען מיט קריסטען, ליעגט אויך אין זייערע אינטערעסען און אין די אינטערעסען פון די יודישע פאברי-קאנטען, אז דער שטוהלמייסטער זאל זיין א יוד...

דען אלעמען איז דאך בעוואוסט די צרות און שיקאנען, וואס די יודישע ארבייטער שטעהען אויס פון די אנ-טיסעמיטישע שטוהלמייסטערס...

און מיר זעהען אויך, אז די נויט-ווענדיגקייט האט אויך יודישע שטוהל-מייסטערס געשאפען און אויף איינינע יודישע פאבריקען פון לאדז און דער אומגעגענד ארבייטען שוין יודישע שטוהלמייסטערס.

זייער צאהל אבער דארף און קאן פערגרעסערט ווערען. יודישע ארבייטער קאנען לייכט זיך אויסבילדען אלס שטוהלמייסטערס דערצו האבען זיי גענוג פעהיגקייטען.

עס פעהלען אבער פאך-קענטנישע און פראקטישע ערפאהרונג.

דאס ערשטע ווערט איצט פערזארגט דורך די קורסען.

אויף די קורסען בעקומען די פעהיגע יודישע ארבייטער, וואס ווילען ווע-רען שטוהלמייסטערס א געהעריגע פאכמענישע אויסבילדונג און זיי וועלען אריינקומען אין פאבריק מיט א גאנץ גענוגענדען פאכמענישען באגאזש.

וואו וועלען אבער בעקומען די דאזיגע טעארעטישע יודישע שטוהל-מייסטערס די פראקטישע ערפאהרונג?

דער איינציגער תירוץ איז: אויף די פאבריקען!

די יודישע פאבריקאנטען, אין וועמ'ס אינטערעסען עס ליעגט די צאהל יודישע שטוהלמייסטערס זאל פערגרעסערט ווערען, מוזען פערלייכטערן דעם צו-גאנג פון די פערזאנען, וואס לערנען זיך אויף די קורסען, צו בעקומען א פראקטישע ערפאהרונג אויף זייערע פאבריקען.

דאס לאזט זיך גאנץ לייכט דורכ-פיהרען ביי א גוטען ווילען און ביי'ם פערשטעהן די איינענע אינטערעסען.

עס געהען זיך איצט גרינדען קורסען פאר קארט-שטוהלמייסטערס.

די קורסען ליעגען אין זיכערע הענד און זיי וועלען געוויס ברענגען צום געווינשטען צוועק.

דער ערפאלג פון די דאזיגע קורסען קאן אבער ערשט דאן זיין א גאנצער און א פאלקאמער, ווען די יודישע פאבריקאנטען וועלען די וויכטיגע איניציא-טיווע אונטערשטיצען.

און עס ווילט זיך גלויבען, אז די יודישע פאבריקאנטען, וועלכע האבען זיך שוין איבערצייגט, אז זיי האבען זיך אליין זיכער קיין רעה נישט גע-טהון דערמיט, וואס זיי האבען צוגע-לאזט זיך לערנען אויף זייערע פאברי-קען יודישע ארבייטער, וועלען איצט אויך ארויסגעהענדיג פון דעמזעלבען שטאנדפונקט, עפענען זייערע פאבריקען פאר די קאנדידאטען אויף יודישע שטוהלמייסטערס.

לאזאר י.

די יודישע קאנפערענץ אין בריסעל.

די ערשטע ידיעות וועגען די הכנות צו א יודישער וועלט-קאנפערענץ זענען ערשיענען נישט אין די אויסלענדישע צייטונגען נאר אין די רוסישע בלעטער ווי „גאלאס מאסקווי", „ראסיא" און „נאוו. קאפייקא" אין איין און דער זעל-בער צייט. די אויסלענדישע צייטונגען האבען נאך ביז איצט קיין ווארט נישט געבראכט. אפילו די „רוסק. סלאווא", וועלכע האט די בעסטע אינפארמאציע האט נאך אויך נישט געבראכט קיין ווארט וועגען דער קאנפערענץ, נאר דער „גאלאס מאסקווי" בעקומט כסדר ידיעות פון בריסעל וועגען דער קאנ-פערענץ. מיר געבען דא איבער די טעלעגראפישע ידיעות, וואס די צייטונג ברענגט פון בריסעל.

פון די געשפרעכען וואס עס זענען געדרוקט אין די צייטונגען, מעלדעט מען דעם „גאלאס מאסקווי", איז צו זעהן, אז נישט אלע יודישע כלל-טוער פון בעלגיען זענען צופריעדען מיט דער אידעע פון א יודישער קאנפערענץ. א טייל האבען מורא, אז די קאנפערענץ וועט ארויסווארפען א שרעק אויף די איינפלוסרייכע פערזאנען אין דער צייט, ווען אין דעם נוצען וואס זי קאן האבען ווערט געצווייפעלט. אנדערע ווידער מיינען, אז די יודען האבען זיך נאך נישט ערווארבען אזא מאכט, אז זיי זאלען קאנען פערנעהמען אנ'אנגעזעהענעם ארט אין דער פאליטישער וועלט. און נאך אנדערע זאגען, אז די נייע יודישע ארגאניזאציע וועט מוזען קאנקורירען מיט די איבעריגע ארגאני-זאציעס עהנליכע צו איהר ווי „יק"א", „אליאנס" א. ז. וו. און דאס וועט זעהר נישט גוט זיין.

דאס ביורא, וואס מאכט די הכנות צו דער קאנפערענץ, האט בעשלאסען אויסצומערקען פון דעם פראגראם פון דער קאנפערענץ א רעפעראט איבער'ן בייליס-פראצעס, וואס עטליכע מיט-גליעדער פון רוסלאנד האבען פאר-געלעגט.

אין דער ארבייט פון דער קאנפערענץ נעהמען אנטהייל עטליכע דעפוטאטען פון בעלגישען פארלאמענט (ליבעראלען און סאציאליסטען) און 5 פראפעסארען פון דער פרייער אוניווערזיטעט אין בריסעל.

בריסעל. דער דעלעגאט פון וואטיקאן ביים קעניגליכען הויף האט זיך געווענדעט צו דער בעלגישער רעגיערונג מיט א ביטע, אז מען זאל איהם געבען אלע ידיעות בנוגע די הכנות צו דער וועלט-קאנפערענץ, ווי מען זאגט האט מען איהם געגעבען אלע ידיעות, וואס מען ווייסט דעריבער אין יוסטיץ-מיניסטעריום.

אין די יודישע קרייזען איז מען זעהר אויפגערעגט אויף דער בעלגישער רעגיערונג, ווייל זי האט נייבראכט אהער גאנצע מחנות פון אויסלענדישע דעטעקטיווען און געהיימע אגענטען, וועלכע שפיאנירען נאך, נאך אלעם וואס עס ווערט געטהון אום צוצוגריי-טען זיך צו דער קאנפערענץ. ווי מען זאגט, האבען פיעל דעלעגאטען פון רוסלאנד געמוזט פערלאזען די קאנפע-רענץ, ווייל מען האט זיי צופיעל גע-היטעט. ווי מען זאגט, וועט די ליבעראלע פארטיי אריינטראגען וועגען דעם אנ'אנפראגע אין פארלאמענט.

דאן ברענגט דער „גאלאס מאסקווי" אזא מערקווירדיגע טעלעגראמע פון בריסעל:

„אויף דער קאנפערענץ פון די יודישע כלל-טוער איז פארגעלעגט געווארען אזא ליסטע פון דער ענטוויקלונג פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פער-שיעדענע לענדער. פאר 25 יאהר איז געווען די צאהל פון די יודען אין דרום-אמעריקא איינער אין א שטאדט; איצט איז דא אין ארגענטינען און אין ברא-זיליען מעהר ווי 8 מיליאן יודען (!) און די גאנצע פיהרונג פון דער רע-גירונג געפינט זיך אין א גרויסע מאס אין זייערע הענד (!) א האלבער מיליאן יודען געפינט זיך אין צענטראל-אמע-ריקא. אין צפון-אפריקא און אין עגיפ-טען איז דא מעהר ווי 2 מיליאן יודען, אזוי איז אויך זעהר גרויס די צאהל פון די יודען אין כינא. דער סך הכל פון די צאהל יודען אויף דער גאנצער וועלט איז איצט 80 מיליאן מאן (!!).

ווי ריכטיג די דאזיגע „סטאטיסטישע" ידיעות זענען, פערשטעהט מען שוין אליין, און אז דער „גאלאס מאסקווי" האט גראדע גענומען אויף זיך די אויפ-גאבע צו אינפארמירען דאס פובליקום וועגען דער יודישער קאנפערענץ—איז אויך קיין וואונדער נים.

קופאן №25

יעדער לעזער, וואס שיקט צו אונזערע 10 קופאנען בעקומט יעדע 2 וואכען א באנד

יודישע געשיכטע

(פון פראפעסאר גרעץ).

אלס פרעמיע פון „לאדזער טאגעבלאט" אנשטאט פאר 80 קאפ.

נור פאר 20 קאפ א באנד.

די געשיכטע וועט ענטהאלטען 12 שטארקע בענדער אנ'ערך פון 2000 דרוק-זייטען.

וועלט-נייעס.

ווילסאן'ס הילף פאר געפאלענע.

דער פרעזידענט ווילסאן האט די טעג ערקלערט, אז ער וועט נים אונטערשרייבען דעם געזעץ, וואס פאדערט אז דער „אבגעזונדערטער געגענד", וואו די געפאלענע פרויען פון וואשינגטאן געפינען זיך, זאל אבגעשאפט ווערען סיידען, אז עס וועט פריהער געזארגט ווערען, אז די אונגליקליכע פרויען, וועלכע וועלען פון דארט פערטריבען ווערען זאלען קריגען בע-שעפטיגונג און קענען מאכען אנשטענדיגען לעבען. דער פרעזידענט האט זיך אויסגע-דריקט, אז עס וואלט איינפאך געווען א פער-ברעכען געגען די מיסטע שקלאפינען ווי צו לאזען אויף הפקר. ענדליך האבען זיך פער-אינטערעסירט מיט זיי עטליכע געזעלשאפטען אין וואשינגטאן און האבען אנגעהויבען צו שאפען ערליכע ארבייט פאר די געפאלענע פרויען. 23 מיידלעך פון דעם „אבגעזונדערטען געגענד" האבען שוין צוגעשיקט ביטעס פאר בעשעפטיגונג און ערקלערט, אז זיי ווילען זיך ארויסרייסען פון זומפ.

* * *

פאטער און זוהן ווערען שוואגערס.

פירסט בריילער פון וואהרשטאט, ווירקליכער שטאאט-ראט פון דעם בריטישען גענעראל בריילער, דעם העלד פון טאסקרא"א איז דורך א מערקווירדיגע הייראטה געווארען דער שוואגער פון זיין איינענעם זוהן און דער זוהן איז געווארען דער פעטער פון זיינע יונגערע ברי-דער און שוועסטער. אין 1895 האט פירסט פאן וואהרשטאט געהייראט צום צווייטען מאל און האט גענומען פרינצעסין וואנדא ראדזיוויל. יעצט האט גראף לאטהאר בריילער, דער זוהן פון דער ערשטער פרוי, געהייראט די זיין שטיפמוטער'ס עלטערע שוועסטער, פרינצעסין ראדזיוויל און פאטער און זוהן זענען געווא-רען שוואגערס.

* * *

ראקפעלער וויל נישט צאהלען קיין פאדאטקעס.

ראקפעלער, דער אמעריקאנישער פעטראליום-קעניג האט גענומען פראטעסטירען געגען די געוואלדיגע פאדאטקעס, וואס די רעגירונג לעגט אויף איהם. איבערהויפט אויף די וואס די שטייער-בעאמטע אין קלעוולאנד (פון שטאט אהיא) האבען אויף איהם ארויפגעלעגט. זיי האבען אבגעשאצט זיין פערמעגען אין קלעוו-לאנד אליין פאר 10 מיליאן רובל, ער האט אבער ערקלערט, אז אין קלעוולאנד פערמאגט ער נישט א חלק דערפון. דאן האט די רע-גירונג געגעבען איהר בעאמטע אנגעזאגט צו שא-צען איבערהויפט זיין אייגענטהום פון זיין גאנצען פערמעגען, דאס האט מען אבגעשאצט אויף 20 מיליאן רובל, אבער אויך קעגען דעם האט ער גענומען פראטעסטירען. די רעגירונג האט אבער געסט בעשלאסען אינצוקאסירען ביי איהם די פאדאטקעס פון דעם פערמעגען. ענדליך ווען עס זענען געקומען צו איהם די בעאמטע האט ער זיי נישט געלאזט אריין. די רעגירונג האט איהם צוגעשיקט א התראה, אז אויב ער וועט נישט בעצאהלען מיט גוטען, וועט ער בעצאהלען מיט שטראף און דורך בזיון.

די שרעקליכע סודות.

א וועלטס שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען.

בעארבייט פון ל. שרייבער.

(306

מ'הער ווי דאס האט פריץ נישט בעדארפט. קוים איז איהם געלונגען באלד אין אנהייב בראנקע'ן צו פערטייטלען און אין איהר הארצען ערוועקען א צווייפעל, איז ער שוין זיכער געווען, אז איצט וועט איהם שוין לייכט זיין איהר פערזוטשעלען די גאנצע זאך אזוי, אז זי זאל אין איהרע אויגען זיין אונשולדיג ווי א מלאך.

זיי זענען ביידע ארייַן צוריק אין קאבינעט, זיך געזעצט צו א טישעל, און פריץ האט בעשטעלט א פרעכטיגע קאלאציע, גאר ווי א מאל, אין די אלטע גוטע צייטען, ווען די ליעבע צווישען זיי איז געווען פאמע אין רעכטען ברען.

— אוי איצט, בראנקע, ערקלער מיר—האט פריץ געזאגט נאך אלץ בלאַשט פרונ'ליך און אהן צוט-זי.—דערצעהל מיר גענוי אלץ, וואס איז יענעם אווענד געווען, אום איך זאל זיך איבערצייגען, צי דו ווייסט ווירקליך נישט פון קיין זאך און ביזט אונשולדיג, אדער דו נארסט מיך בלויז אב.

— נו, אדרבא! הער מיך אויס און זאג דו אליין, צי בין איך דא עפעס שולדיג,—האט בראנקע געזאגט און אנגעהויבען דערצעהלען:—ווי דו געדענקסט נאך אוודאי איז יענעם אווענד אין מיין וואהנונג געווען אויסער אונז ביידען נאך א שניידערקע, וואס האט מיר צורעכט געמאכט א קלייד...

— אויב איך געדענק.—האט פריץ איבערגעהאקט.—אוודאי געדענק איך. די קלייד האב איך דיר אליין געהייסען איבערמאכען, ווייל איך האב דיך אויף מארגען געוואלט פארשטעלען פאר מיין מוהמע, די באראנעסע, און ווען עס טרעפט נישט יענעם אווענד, וואס עס האט געטראפען, וואלסטו שוין היינט מיין פרוי געווען...

בראנקע'ן האט עס אזש ביי'ם הארצען א חאפ געטהון, זי האט בלויז טיעף אויפגעזיפצט און דערצעהלט ווייטער:

— נו, איז ארום זייגער צעהן האסטו מיר געהייסען צוגרייטען קאלאציע, און איך געדענק נאך, ווי איך האב מיט דיר צוזאמען קאלאציע געגעסען, נאר וואס דערנאך איז געווען געדענק איך שוין גארנישט, ווייל אז איך בין צו זיך געקומען, בין איך געווען זעהר קראנק און מ'האט מיר דערצעהלט, אז איך בין געווען פערגיפטעט און מ'האט מיך קוים אבגעראטעוועט...

— ווי?—האט פריץ אויסגערופען זעהר ערשטוינט.—ביזטו אזוא אויך געווען פערגיפטעט? דו ביזט אויך געווען קראנק?

— וואס הייסט? דו ווייסט דען נישט? האסט דען נישט געלייענט אין די צייטונגען? אלע צייטונגען האבען דאך דעמאלט וועגען מיר געשריבען!—האט בראנקע געזאגט מיט גדלות.

— ווי האב איך געקאנט דעמאלט לייענען צייטונגען, אז איך בין נאך יענער נאכט צוויי וואכען געלעגען א גוסס און ממש געשוועבט צווישען לעבען און טויט,—האט פריץ געענטפערט.

— וואס זשע איז דיר געווען?—האט בראנקע געפרעגט.

— אבער דו הערסט דאך, איך בין געווען פערגיפטעט און מיך האט מען קוים אבגעראטעוועט. ערשט הער איך, אז מיט דיר איז אויך געווען דאס זעלבע, נו, פערשטעה איך שוין איצט אבסאלוט גארנישט, וועמענס שטיקעל ארבייט דאס איז געווען. אזוי האב איך געמיינט, אז דו האסט מיך פערסמ'ט, נאר ווי באלד דו ביזט אויך... הער נאר, בראנקע, אפשר האט עס נאר אבגעטהון יענע שניידערקע, וואס איז דעמאלט ביי דיר געווען?

— נאר זי אליין איז דאך אויך פערסמ'ט געווען!

— אזוי? זי אויך? נו, אויב אזוי איז טאקי נישט צום פערשטעהן!... זענען מיר אלע דריי פערסמ'ט געווארען פון דער קאלאציע—ווער זשע האט אונז אלעמען גיפט אונטערגעשאטען?

פריץ האט זיך א לאנגע מינוט טיעפזיניג פערטראכט און ענדליך געזאגט:

— דאס איז ווירקליך מערקווירדיג! אויסער אונז דריי איז דאך אין שטוב קיינער נישט געווען. קומט אויס צו קלערען נישט אנדערש, נאר די גאנצע מעשה איז געווען א אונגליקליכער צופאל און אין אונזער קאלאציע האט זיך צופעליג אריינגעמישט גיפט, וואס האט אונז אלעמען שיער נישט פון דער וועלט גע-בראכט. און אויב אזוי... בראנקע! אויב אזוי ביזטו דאך טאקי גערעכט, ביזטו דאך ווירקליך אונשולדיג און איך האב דיך אומזיסט חושד געווען.

— אבער דו, דו!—האט בראנקע זיך ערשט אנגעחאפט.—וואס איז דעמאלט מיט דיר געווען? אויב דו ביזט אויך געווען פערגיפטעט, ווי זשע אזוי ביזטו דעמאלט נעלם געווארען פון מיין וואהנונג?

— הער זשע מיך אויס, וועל איך דיר איצט דערצעהלען, וואס מיט מיר איז געווען. אלזא ווי מיר זיצען אזוי דעמאלט ביי דער קאלאציע, זעה איך, ווי דו שפארסט מיר אן דיין קעפעל אויף מיין אקסעל און טוליעסט זיך צו צו מיר... מיין איך, אז דו פערלאנגסט ווי שטענדיג מיינע לאסקעס, נעהם איך דיך ארום און נאך אזוי פעסט און צערטליך, און דערנאך נעהם איך און טראג דיך איבער אויף דער סאפע און לעג דיך אוועק, מהוי דיר א קוש אויף די ליפען און וויל זיך אויך זעצען נעבען דיר, אין מיטען דערפיהל איך, אז אין קאפ הויבט זיך מיר אן צו מישען און אין מאגען הויבט מיר אן צו דרעהען, ווי איך וואלט גע-האט די חלירע, און עס שפארט מיר אונטערן הארצען און איבערגאנצען פיהל איך מיך אזוי שלעכט, חאטש נעהם שוין און שטארב. צום גליק האב איך א שטיקעל ידיעה אין מעדיצין און איך האב גלייך פערשטאנען, אז נישט אנדערש נאר איך בין פערסמ'ט, און אט הויב איך זיך שוין אן ארויסחייען די רעזולטאטען פון גיפט. פיהל איך, אז די לעצטע כחות געהען מיר אויס און אט אט נאך איין מינוט בין איך אויס. צום גליק אבער האב איך נאך נישט פערלארען דאס בעוואוסט-זיין און איך האב נאך בעוויזען א טראכט צו טהון: וועה איז מיר! — מהו איך דעמאלט א קלער, — אויב איך וועל דא מאכען א גוואלד און עס וועלען זיך צוזאמענלויפען מענשען, וואס פאר א סקאנדאל וועט עס דעמאלט אויסברעכען! ווי שען וועט עס זיין, אז די צייטונגען וועלען מעלדען, אז גראף פאן שוועמעלפעלד איז געפונען געווארען א פערסמ'טער אין דער וואהנונג פון עפעס א שאנסאנעטקע און וואס וועט דערצו זאגען מיין מוהמע די באראנעסע, ווען זי וועט זיך דער-וויסען, אז די זעלבע, וועלכע איך האב איהר געוואלט פארשטעלען אלס מיין קינפטיגע פרוי, די זעלבע פרוי האט מיך פערסמ'ט! אה, מיין מוהמע די באראנעסע וואלט עס מיר קיינמאל נישט מוחל געווען, וואס איך האב זי געוואלט בעקענען מיט אזא פרוי, און דאן אדיע צו אלע מיינע גוטע האפנונגען און פלענער!

פריץ האט טיעף אבגעזיפצט און פארטגעזעצט זיין ערצעהלונג:

— צום גליק האב איך נאך בעוויזען דאס אלץ צו בעקלערען זיך און ווי נאר איך האב דערפיהלט, אז איך בין פערגיפטעט, האב איך אנגעשטרענגט די לעצטע כחות, ארויסגעלאפען פון שטוב אין גאס ארויס, אויף דער פרייער לופט איז מיר עטוואס לייכטער געווארען, פון דעסטוועגען וואלט איך עס לאנג נישט אויסגעהאלטען. נאר איך האב זיך שנעל אויפגעזעצט אויף א דראזשקע, און בעוויזען צו זאגען דעם אדרעס פון מיין וואהנונג און געפאלען אויף דער דראזשקע ווי א טויטער. אהיים האט מען מיך געבראכט שוין א בעוואוסטלאזען. מיינע מענשען האבען באלד געשיקט רופען דאקטוירים און נאך פיעל מיה איז זיי געלונגען מיך אבצוראטעווען. גאר צוויי וואכען בין איך נאך געלעגען שווער קראנק, מיין מוהמע די באראנעסע איז פון מיין קראנקען-בעט נישט אבגעטרעטען, ביז זי האט זיך איבערצייגט, אז קיין געפאהר שטעהט מיר שוין נישט פאר און דאן איז זי אוועקגעפאהרען. אט איז אלץ, וואס מיט מיר איז געשעהען פון יענער נאכט אן!...

(פארטזעצונג קומט).

וואָס הערט זיך אין לאָדז׳.

פון סוחרים און פאַבריקאַנטען-פעראיין.

אויף דער זיצונג פון דער נײַ-אויס-געוועלטער פערוואַלטונג פון סוחרים און פאַבריקאַנטען - פעראיין האָט מען אויסגעקליבען אַלס וויצע-פּרעזעס דיה״ר י. ראָטבאַרד און י. לעווין, אַלס סעקרעטאַרען—די ה״ה ס. ביעלאָך און י. סאָלאָוויטשוק און אַלס קאַסיר—ה׳ חזין.

אויף דער זיצונג איז בעשלאָסען נעוואָרען די מיטגלידער מיטצוטיילען, אַז דער מיטגליעדער - בײַטראָג איז נעעכערט געוואָרען אויף 12 ר׳ יעהרליך.

אויף דער קומענדיגער פערוואַלטונגס-זיצונג וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע ווענען אָרגאַניזירען פערשיעדענע סעקציעס בײַם פעראיין און אויך וועגען נרינדען אַן׳אינקאַסאָ-ביוראָ.

פון אַרבײַטער-לעבען.

אויף די פאַבריקען פון קאַרל שײַבלער האָט מען אויסגעקליבען 77 בעפאָלמעכטיגטע פאַר די קראַנקען-קאַסע, די בעפאָלמעכטיגטע האָבען שוין אָנגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג אויף אויסצואַרבײַטען דעם אוסטאַוו.

— אויף פּאַזנאַנסקי׳ס פאַבריקען האָט מען אויסגעקליבען 76 בעפאָלמעכטיגטע אויף אויסצואַרבײַטען דעם אוסטאַוו פון אַ קראַנקען-קאַסע.

— אין דער וויבערײַ פון אַדאָלף בערלין (טרישא 58) האָט זיך געענדיגט דער צווײַ וואָכענטערמין זײַם די אַרבײַטער האָבען אַרויסגעשטעלט פאַדערונגען אין אַזוי הי זײַ זענען נישט ערפילט געוואָרען, האָבען די 46 אַרבײַטער געוואָרען די אַרבײַט. ווענען שטרײַק האָט מען מיטגעטיילט דעם פאַבריק-אינספּעקטאָר און דעם פּרעזעס פון 4-טען אוטשאַסטאַק.

פון דער לאָדזער גענעראַל-גזעזלשאַפט.

(נ) די „לאָדזער גענעראַל-גזעזלשאַפט״ (פעטריקאָווער 43) האָט איצט פערענדיגט דעם בילאַנס פון פערגאַנגענעם יאָהר.

דער אַלגעמיינער אומזאַץ פאַר׳ן לעצטען יאָהר בעטראָגט 591 מיליאָן, 370 טויזענד 571 רובל מיט 60 קאָפּ. ביטגליעדער צאָהלט די נעו לשאַפט—1639. דער רעזערוו-קאַפּיטאַל בײַטראָגט 941,700 רובל. אין פערלויף פון יאָהר האָט די גזעזלשאַפט ריס-קאָנטירט וועקסלען אויף העכער 21 מיליאָן רובל. אײַנלאַגען האָט די גזעזלשאַפט נעהאַט בײַן׳ ערשטען יאָנער 1914—6 מיליאָן 529 טויזענד 736 רובל מיט 79 קאָפּ.

די גזעזלשאַפט האָט אָבגעקויפט אויף דזשלנא און רוג מיקאַלאַיעוויסקאַ אַ פּלאַץ מיט אַ הײַזעל פאַר 92,000 ר׳, וואו זי וועט אויסבויען אַ אײַגען הויז. רײַנער פערדיענסט אין נעבליעבען 98,067 רובל מיט 62 קאָפּ. דיווי-דענד בעטראָגט העכער 11 פּראָצענט.

פערשיעדענעס.

— דאָס קאָנסאַרציום פון די לאָדזער צופאָר-טראַוואַיען האָט אָנגעהויבען צו מאַכען פּלאַנען וועגען אַ נײַע טראַם-וואַי-לינײַע צווישען לאָדז און פּעטריקאָו.

— הײַנט אין אָוונד וועט אין פעלד-שער-פעראיין (קאָנסטאַנטינער 5) פאָר-קומען אַ פערזאַמלונג פון די מיטגליע-דער.

— דער פעטריקאָווער גובערנאַטאָר האָט דערהאַלטען אַ צירקולאַר, אַז די וואַרשויער געזעלשאַפט פון אויפזיכט אויף דאַמפּף-קעסלען האָט דאָס רעכט צו רעווידירען און באַזיכטיגען צו יעדער צײַט די קעסלען אין גאַנץ פּוילען.

— דער לאָדזער טעלעפאָן האָט אין יאָהר 1913 נעהאַט אַ דעפיציט פון 31,000 רובל.

— פון דעם אַרעסט אויף מאַרגאָוואַ נאַס האָט מען אַרויסגעשיקט קײַן פעט-ריקאָוו 60 פערזאָן און קײַן שעראַרז און קאַליש—47 פערזאָן.

— (נ) דעם קומענדיגען שבת צו-נאַכטס וועט אין ראַדאָגאָשטש אויף דאַלנא גאַס 4 פאָרקומען די יעהרליכע געגעראַל-פערזאַמלונג פון די מיטגליע-דער פון באַלוטער וואָהלטהעטיגקײַטס-פעראײַן „בקור חולים״.

נײַע קורסען פאַר שטוהלמײַסטערס.

ווי מען טײַלט אונז מיט, וועלען אין ניכען געעפענט ווערען נײַע קורסען פאַר יידישע שטוהלמײַסטערס פון קאָרט-שטוהלען בײַ דער האַנדווערקער תלמוד תורה.

פון מאָנטאָג, דעם 16 פעברואַר וועט מען זיך קאָנען אין אָוונד פערשרײַבען אין די דאָזיגע קורסען.

יידישע שטוהלמײַסטערס פון קאָרט-שטוהלען זענען בכעט גאָרנישטאָ און די קורסען האָבען דערום דעם צוועק אויסצובילדען אַ זעלכע.

אַ בעראַטונג פון מאַלער-מײַסטער.

(נ) אונטער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ מילכטײַך איז נעכטען אין אָוונד אין לאָקאַל פון „האַנדווערקער - קלוב״ (זאַוואָדזקאַ 5) פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון די מאַ-לער-מײַסטער וועגען דער פראַגע צו בילדען אַ בעזונדערע סעקציע בײַם קלוב. נאָך לענגערע דעבאַטען האָבען די פערזאַמלטע בעשלאָסען זיך אָנ-צושליסען אַלס סעקציע בײַם קלוב, צו דעם צוועק איז געוועהלט געוואָרען אַן׳אונטערהאַנדלונגס-קאָמיסיע אין וועלכער אין ה״ה א. גליבע-טער, נ. רוזשאַנסקי, י. קלאָרמאַן, ז. פרידמאַן, ע. שוואַרצבאַרד, י. פוטער-הענדלער, ד. לובעלטשיק, מ. ליבערמאַן, י. ל. מילכטײַך, י. רײַז, מ. שאַלעוויטש, ס. וואַרשאַווסקי און מ. אָפּאַטשינסקי. די נעוועהלטע קאָמיסיע האָט אויך די אויפגאַבע צו אַרבעטירען צווישען אַלע מאַלער-מײַסטער אַז זײַ זאָלען זיך פער-אײַנינען צו דעם צוועק.

פון „האַנדווערקער-קלוב״.

(נ) נעכטען אין אָוונד איז אין לאָ-קאַל פון „האַנדווערקער-קלוב״ (זאַוואָד-זקאַ 5) פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער נײַ-געוועהלטער פערוואַלטונג פון „האַנדווערקער-קלוב״, אויף דער זיצונג זענען די אַטטען פערמײַלט גע-וואָרען אויף פאָלגענדען אופן: אַלס פּרעזעס — ד״ר לעאָן קלאַטשקין, וויצע-פּרעזעס ה׳ שעלובסקי, סעקרעטאַר ד״ר א. לעווין, קאַסיער ה׳ פ. שטיפּט און אַלס נ״היל׳ף ה׳ נ. פישער.

אַלס פּרעזעס פון דער קולטור-קאָ-מיסיע איז בעשטימט געוואָרען ה׳ לאַזאַר כהן און אַלס וויצע-פּרעזעס אינזשינער ראַבינאָוויטש. אין דער אַגיטאַציאָנס-און ווערבע-קאָמיסיע זענען אַרײַן די ה״ה ד״ר א. לעווין, יאַסקאָוויטש, פּרוק און קאָנסקער. אין דער ווירטשאַפטס-קאָמיסיע זענען אַרײַן די ה״ה מ. ליקער-מאַן, נ. פישער און ד. קאָפּטאַן. דאַן איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די נײַע פערוואַלטונג זאָל דעם קומענדיגען שבת צונאַכט אַ אַנאַרדנונג אין איהר לאָקאַל אַנ׳ערעפנונגס-אָוונד פון איהר טהע-טיגקײַט. דאָס פּראָגראַם פון אָוונד וועט בעשטעהן פון אַנ׳ערעפנונגס-רעדע פון פּרעזעס, ד״ר קלאַטשקין, אַ רעפעראַט פון ד״ר א. לעווין „וועגען די סאָציאַל-ווירטשאַפטליכע אויפגאַבען פון קלוב״, אינזשינער ראַבינאָוויטש וועט האַלטען אַ רעפעראַט „וועגען דער נענעזײַטיגער בעציהונג פון דער געזעלשאַפט צום האַנדווערקער-קלוב״ און ה׳ לאַזאַר כהן וועט רעדען וועגען די קולטורעלע אויפ-גאַבען פון קלוב. נאָך די רעפעראַטען וועלען פאָרקומען דיסקוסיעס.

פון מאַנטינבאַנד׳ס בוכהאַלטער-קורסען.

הײַנטאָג אין אָוונד איז אויף מאַנטינבאַנד׳ס בוכהאַלטער-קורסען פאָרגעקומען דער פּעטער-ליכער שוד-אָפּקס.

דאָס יאָהר האָבען נעענדיגט די קורסען און בעקומען אַטעסטאַטען פאָלגענדע יידישע שילער:

מענדעל באַרטשינסקי, י. באַרענשטיין, רבורח בית-צביה, אידא בלומין, יעקב טשאַ-ניק, דאָרא ראַסבראָווסקאַ, י. ענגעל, וואָלף פרידמאַן, וואַלוע פּעטרושטיין, א. פראַנקענבערג, דוד נלאַנץ, ל. גאָלדוואַרג, ס. גרינוואַלד, אַנאַ העלמאַן, מאַראַסאַ קליינער, מיכאל לעוו, מאַניא מאַרקוס, אסתר אַסטראָוועצקאַ, ראָזאַ ראַדזינסקאַ, ה. רובינשטיין סט. ווילנער און דאָרא אלשער.

צו דער פעראײַנינגונג פון „עזרת-החיים״ און „בית-לחם״.

(נ) דער פּראָיעקט וועגען פעראײַנינען די צדקה-חברות „עזרת-החיים״ (בעצעדיקטאַ 20) און „בית-לחם״ (שטראַקאָווער 33) האָט שוין בײַם פערזיכערקלינגט ווערען די פעראײַנינגונג-פעראַנטלונג וועט שוין פאָרקומען דעם קומענדיגען שבת׳עונאַסטס אין וויקטאָריע-זאַל (דרוגאַ 45).

אַ זעלבסטמאָרד פון אַ יודישען יונגענמאַן.

(נ) נעכטען האָט זיך אויף שרעדניאַ 2 № פּערסמ׳ט מיט קאַנפּער-שפּירט דער 28-יעהריגער מוזיקאַנט משה ראָ-זענבלאַט. די אַרויסגערופענע פאַנאָ-טאָוויע האָט איהם אין אַ שוועסטער צו-שטאַנד אָבגעפיהרט אין פאַזנאַנסקי׳ס שפּיטאַל. די סבה פון זעלבסטמאָרד איז אונבעוואוסט.

אַ כאַמפּף מיט באַנדיטען.

אין דאָרף בורזשצעוויצע, ראָזיר אַוועזד איז פאָרגעקומען אַ בלוטיגער כאַמפּף מיט באַנדיטען, וועגען וועלכען מיר קאָנען פאָלגענ-דע פרטים מעלדען:

מאָנטאָג אַרום 6 אויגער אין אָוועד האָבען אײַנינע זעסקע סטראַשניקעס בעמערקט פיער אומבעקאַנטע, וועלכע האָבען דערוועגנדיג פּאָליציי געגנומען עגטלויפען.

די סטראַשניקעס האָבען בעמערקענדיג, אַז זיי ענטלויפען געגומען, זיי נאָכגעגאַנען, די פערדעלטיגע אומבעקאַנטע וועגען צוגעלאָפען צום שפּאַרער וואַלד און זיך דאָרט בעהאַלטען. די סטראַשניקעס האָבען דאַן אַרומגערינגעלט דעם וואַלד. כדי זיי נישט אַרויסצולאָזען. דאָ האָבען די באַנדיטען געגומען שיעסען פון אײַנינע זייטען. די סטראַשניקעס האָבען גע-עגנטפערט מיט אַ שיעכערײַ, נאָר אַזוי ווי זיי וויכען געוועזען נישט נעגנג שטאַרק, האָבען זיי אָנגעהויבען אָבצוטרעטען.

די באַנדיטען זענען אַלץ דרײַסטער געוואָ-רען און אין דער שטאַרקער שיעסערײַ האָבען זיי שהער פערוואונדעט דעם סטראַשניק מאַ-קאַראָוו. די סטראַשניקעס האָבען זיך נאָך מעהר צוריקגעצויגען. די באַנדיטען האָבען דאַן בײַם שטרעכליך פערוואונדעטען סטראַ-שניק אַראָבגעריסען זיין בוקס און געגומען פון איהם שיעסען.

זיך בעגעגענדיג מיט דער נאַכט-פינסטער-ניש און מיט דער מהומה, וואָס איז געוואָרען צווישען די סטראַשניקעס, האָבען די באַנדי-טען זיך פערדרעהט און אַ וסט און זענען פערשוואונדען געוואָרען.

מען האָט באַלד אַרויסגעשיקט גרעסערע פּאַטרולען, נאָר מען האָט קײַן שום שפּורען נישט פונדעסט.

טעאַטער און מוזיק.

יערמאָלינאַ = ווייסמאַן׳ס בענעפיס.

מיר מאַכען אויפמערקזאַם, אַז הײַנט אין אָוונד וועט אין „סקאַלאַ״-טעאַטער פאָרקומען דער בענעפיס פון דער טאַ-לענטפולער שוישפּיעלערין מאַדאַם יער-מאָלינאַ-ווײַסמאַן, וועלכע איז זעהר פאָ-פולער בײַם הײַנען טעאַטער-פּובליקום.

נעשפּיעלט וועט ווערען די בעקאַנטע, עפעקטפולע פּיעסע „דער מיגער״, אין וועלכער די בענעפיציאַנטין האָט אַ שטאַרקע קינסטלערישע ראָלע. ווען די דאָזיגע פּיעסע איז צום ערשטען מאָל אויפגעפיהרט געוואָרען, האָט די קרימיק זיך זעהר וואַרם אָבגעריפען וועגען איהר אויסגעצײַכענטען שפּיעלען.

צום שלום וועט געגעבען ווערען דער פּרעהליכער וואַרעניל „די געפעהרליכע לימאָנאַדע״.

פון דער פּראָווינץ און דער סביבה.

(פון אונזערע כפּעציעלע קאָרעספּאָנדענטען.)

סולעיאוו, פעטריקאוו. אויעזד.

די גרינדונג פון דער יודישער לײַה-און שפּאַר-קאַסע.

דאָנערשטאָג אין אָוונד, איז אין שטעדטעל סולעיאוו, פעטריקאוו אויעזד, פאָרגעקומען די גרינדונגס-פער-זאַמלונג פון דער יודישער שפּאַר און לײַה-קאַסע.

צו דער פערזאַמלונג זענען דאָ געווען ספּעציעל געקומען ציפּאָהרען פון פעטראָקאָוו דער פעטראָקאָווער אינספּעקטאָר פאַר קלײַן-קרעדיט ה׳ קרעסטיאַנאָוו און יעקב קראַקאָווסקי אַלס דעלעגאַט פון דער פעטראָקאָווער יודישער שפּאַר-און לײַה-קאַסע.

צו דער פערזאַמלונג זענען נעקומען פיעל בעלי-בתים פון שטעדטעל, וועל-כע האָבען זיך מיט גרויס ערנסט און אינטערעס בעצויגען צו דער גרינדונג פון דער דאָזיגער קרעדיט-אינסטיטוציע.

בײַ איצטער האָט אין סולעיאוו עק-זיסטירט אַן׳אַלגעמײַנע שפּאַר און לײַה-קאַסע, צו וועלכער ס׳האָבען אָנגעהערט יודען און קריסטען. צוליעב דעם „באַי-קאָט״ האָבען די קריסטען די יודען „אַרויסגעביעסען״, זײַ אָבגעזאָגט אַרויס-צונעמען הלוואות און צולעצט געוואָרען די גאַנצע בעלי-בתים פון דער קאַסע.

דערביער האָבען זיך די יודען פון שטעדטעל נעגרינדעט אַן׳אײַגענע שפּאַר-און לײַה-קאַסע.

דער אינספּעקטאָר, וועלכער האָט די פערזאַמלונג געעפענט, האָט אין זײַן רעדע אָנגעוויזען אויף דעם באַיקאָט אַלס אַ טריעריגע ערשײַנונג אין פּוי-לען, און געראָפען צו „זעלבסט-הילף״.

ה׳ קראַקאָווסקי האָט פאָרגעלײַענט דעם אוסטאַוו, וועלכער איז בעשטימט געוואָרען פון אַלע פערזאַמלונגס.

די פערזאַמלונג האָט בעשלאָסען פון הלוואות צו נעהמען 10 פּראָצ. און פון „וקלאַדען״ זאָל געצאָהלט ווערען 5 פּראָצ. און ביז 800 רובל זאָלען אַרויס-געגעבען ווערען הלוואות.

אַלס מיטגליעדער פון דער געזעל-שאַפט האָבען זיך אויף דער פערזאַמ-לונג פערשריבען ביז 150 פערזאָן און עס איז געזאַמלט געוואָרען אַ גרינ-דונגס-קאַפּיטאַל פון 2500 רובל.

די געזעלשאַפט וועט פון דער קו-מענדיגער וואָך שוין אָנהויבען איהר טהעטיגקײַט.

צום לעצט זענען פאָרגעקומען די וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און ראַט, אין וועלכע עס זענען געוועהלט געוואָ-רען: די ה״ה הערשעל ווינטער, משה ווינטער, יעקב קראַקאָווסקי, לעהרער קאַראַליצקי, זקן יאַסקאָוויטש, י. ווײַנ-טרויב, ש. ראָזענבלאַט, א. גאָלדבלום און גאָלדמינץ.

שלמה.

אָזאַרקאָוו.

פרײַטאָג האָבען די אַרבײַטער אין דער וועבערײַ-אָבטײַלונג פון דער „אָזאַר-קאָווער-שלעסערישער - אַקציע - געזעל-שאַפט״ אָבגעשטעלט אַ שטרײַק. עס שטרײַקען 900 אַרבײַטער. די סבה דערפון איז. וואָס די וועבער האָבען נעשיקט אַ דעפּוטאַציע צום דירעקטאָר, אַז זײַ פערלאַנגען געהעכערט דעם לוין און אַנשטאָט זײַ צו געבען אַ נעניוען ענטפער, האָט ער באַלד זײַ געלאָזט אָבשטעמפּלען די ביכלעך און זײַ אַוי אַרום ענטלאָזט פון דער אַ־בײַט.

באַלד האָבען די אַרבײַטער פון דער וועבערײַ-אָבטײַלונג געוואָרפען די אַר-בײַט און ערקלערט אַ שטרײַק. מ׳האָט היפּך מודיע געווען טעלעגראַפיש קײַן לענטשיץ דעם נאַטשאַלניק סטראַזש זעסקי, אויך קײַן קאַליש צו דעם פאַב-ריקס-אינספּעקטאָר, וועלכע זענען באַלד וונטאָג אהער געקומען, הײַנט וועט פאָרקומען אַ פערזאַמלונג, אויף וועל-כער מ׳רעכענט צו מאַכען אַנ׳אויסגלײַך צווישען די אַרבײַט-געבער מיט די אַר-בײַטער.

אַ נראַנדיזען טעאַטער-יום-טוב, וועלכער האָט אויף די פיעלע פערעהרער און פרײַנד פון דער בענעפיציאַנטין, בײַ וועלכע זי האָט זיך אויי פאָפּולער און בעליעבט געמאַכט, איבערגעלאָזט אַ טיעפען און אָנגענעהמען רושם.

דאָס טעאַטער איז געווען פול גע-פּאַקט און דאָס אָנגעהויער ערויסע פּוב-ליקום, וואָס האָט זיך זעהר גוט אַמו-זירט. האָט די טאַלענטפולע בענעפי-ציאַנטין אויפגענומען מיט גרויס בע-גײַסטערונג און איהר אײַנדרוקספולן זין סיספּאַטיע אין אָנערקענונג דורך שטור-מישע, כמעט אונאויפהערליכע אָוואַציעס. די בענעפיציאַנטין האָט אויך בעקומען זעהר פיעל בלומען-בוקעטען, קרענץ און ווערטפולע מתנות.

ס׳איז צו האָפען, אַז דאָס פּובליקום וועט הײַנט אויסנוצען די געלעגענהײַט און צאָהלרײַך בעזוכען די פאָרשטעלונג, אום אויף אַזאַ אופן אויסצודריקען סימ-פּאַטיע און אָנערקענונג אײַנער פון די פעהיגסטע שוישפּיעלערינס, וואָס האָט יודישע טעאַטער פערמאָגט.

דער בענעפיס פון פרוי מ. סיעראַצקאַ.

נעכטען האָט די בעליעבטע און טאַ-לאַנטפולע שוישפּיעלערין פרוי מ. סיעראַצקאַ אין גרויסען טעאַטער נעפּײַערט איהר בענעפיס און עהרען-אָוונד, וועלכער האָט מיט זײַן פּײַער-ליכקײַט און קאָלאָסאַלען עראָפּאָלן אַרי-בערנעשטיגען אַלע ערוואַרטונגען. דער אָוונד איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ נראַנדיזען טעאַטער-יום-טוב, וועלכער האָט אויף די פיעלע פערעהרער און פרײַנד פון דער בענעפיציאַנטין, בײַ וועלכע זי האָט זיך אַזוי פאָפּולער און בעליעבט געמאַכט, איבערגעלאָזט אַ טיעפען און אָנגענעהמען רושם.

דאָס טעאַטער איז געווען פול גע-פּאַקט און דאָס אָנגעהויער ערויסע פּוב-ליקום, וואָס האָט זיך זעהר גוט אַמו-זירט. האָט די טאַלענטפולע בענעפי-ציאַנטין אויפגענומען מיט גרויס בע-גײַסטערונג און איהר אײַנדרוקספולן זין סיספּאַטיע אין אָנערקענונג דורך שטור-מישע, כמעט אונאויפהערליכע אָוואַציעס. די בענעפיציאַנטין האָט אויך בעקומען זעהר פיעל בלומען-בוקעטען, קרענץ און ווערטפולע מתנות.

מאַרקס לעבלאַן. (17)

813 די וואונדערליכע מעשים פון 813
אַ בעריהמטען דעטעקטיוו.
פון פאַריזער לעבען.

V.

אַלטענהיים טויט און סערנין—אַרעסטירט.

פלוצלונג האָט אַלטענהײַם אַ שאָקעל געטהון מיט׳ן קאָפּ.

— ווער האָט דער׳הרג׳עט לענאַרמאַן׳ן?—האָט וועבער אויפ׳ן קול גע-שריען - איז ער טויט?

אַלטענהײַם האָט געשאָקעלט שווײַג מיט׳ן קאָפּ, נישט האָבענדיג קײַן כחות צו ענטפערן.

— רעד! ענטפער!—האָט וועבער׳ס שטים נערונערט.

— דאָס איז... דאָס... ער... ער...—האָט אַלטענהײַם קוים אַרויסגערעדט און זיך גענומען שטיקען.

— וואָס ער? ליופען האָט איהם ערמאָרדעט? ליופען איז געווען לענאַר-מאַנ׳ס מערדער?

— נײַן... נײַן... איך... ווײַל...

און ווידער איז דער באַראָן ענטשווינען געוואָרען. דער סוד איז געלע-גען אויפ׳ן שפּרץ צונג, נאָר ער האָט קײַן קראַפט נישט געהאַט איהם צו ענטרעקען.

— זאָג מיר וועגנסטעגס, איז לענאַרמאַן טויט?

— נײַן... נײַן...

— ער לעבט?

— נײַן...

— איך הויב נישט אָן צו פערשטעהן, וואָס דאָ טהוט זיך... פון וואַנען האָבען זיך אַ הער נעמען די קלײַדער...

דער באַראָן האָט אויסגעהויבען די אויגען אויף ליופּע׳ן, ווי ער וואָלט געוואָלט זאָגען, אַז ער הײַסט דאָס פתרון פון דעם דאָזיגען רעטעניש...

— אַהא! איך פערשטעה שוין—האָט וועבער מיט פרײַד אויסגערופען—איך הויב שוין אָן צו בענדײַען... ליופען האָט זיך אָנגעגרײַט די קלײַדער פאַר זיך... כדי אין אַ קרימישען מאָמענט זיך איבערצוטהון און צו ענטלויפען, אַ שענער אײַנפאַל, נישקשה!

— יאָ... יאָ...—האָט דער באַראָן געקרעכצט.

— דאָס וואָלט געווען אַ שען שפּיצעל... מען וואָלט דאָ געפונען ליופּע׳ן פערדרימירט אַלס לענאַרמאַן...

אַלטענהײַם האָט ווידער אַ שאָקעל געטהון דעם קאָפּ, ווי ער וואָלט וועלען עפּעס דערצעהלען, וועבער האָט עס בעמערקט און איהם געפרעגט:

— איהר ווילט נאָך עפּעס זאָגען? אפשר וועט איהר אונז דערצעהלען, וואו לענאַרמאַן געפינט זיך?

— יאָ... דאָרט...

— וואו דאָרט?

— דאָרט... דאָרט...

— אַ חוץ אונז געפינט זיך דאָך אָבער קײַנער נישט אין צימער...

— עס איז... איז יאָ... פאַרהאַן...

— וואָס רעדט איהר דאָ? רעדט דײַטליכער!

— דאָ איז דאָ... סער... סערנין...

— סערנין? איז וואָס איז?

— סערנין... לענאַרמאַן...—האָט ער מיט די לעצטע כחות אַרויסגערעדט.

וועבער האָט אויפגעשפּרונגען פאַר פערוואונדערונג. ווי איז עס מעגליך? ער האָט אַ קוק געטהון אויף סערנין׳ן, וועלכער איז געשטאַנען רוהיג מיט אַ שמײַכעל אויף די ליפּען און איז צופריעדען געווען פון דער סצענע. אַלטענ-הײַם׳ן זענען דערווײַל אויסגעגאַנגען די קרעפטען און ער האָט זיך אָנגעגאַנגען אויסגעצויגען אויף דער ערד.

וועבער האָט זיך געפונען אין אַ שרעקליכער פערלעגענהײַט און האָט זיך קײַן עצה נישט געקאָנט געבען. ער האָט זיך אײַנגעבויגען צו אַלטענהײַם׳ן און זיך בײַ איהם געבעטען:

— נאָך אַ פּאָר ווערטער! ערקלערט עס!

סוד! איז ליופען און לענאַרמאַן ווירקליך אײַן פערזאָן? איהר זענט דערין זי-כער? ערקלערט עס!

דער באַראָן האָט טיעף און שווער אָפּגעזיפט און זיך אויסגעצויגען. אַלץ איז געווען געענדיגט.

אין נידערינען צימער האָט געהערשט אַ שטילער, טיעפער שווײַגען.

וועבער איז צוגעקומען צו סערנין׳ן. אויף איהם אַ לענגערע צײַט שווײַ-גענדיג געקיקט. דאַן האָט ער איהם שאַרף אַ פרעג געטהון:

— איז עס וואָהר?

סערנין האָט רוהיג מיט אַ שמײַכעל געענטפערט:

— דאָס איז אַ גאַנץ שענער און דרײַסטער השערה, נאָר אײַדער איך וועל דיר ענטפערן אויף דײַן פראַגע, בעפעהל דײַנע מענשען. אַז זײַ זאָלען צו-נעהמען זײַערע שפּיעלצײַג...

— נוט—האָט וועבער מסכים געווען און האָט געמאַכט אַ צײַכען זײַנע מענשען—נו, יעצט רעד!

— וואָס?

— דו ביזט לענאַרמאַן?

— יאָ:

איבער׳ן צימער האָט זיך אַריבערגעטראָגען אַן׳אײַנעהאַלטענער נעשרײַ פון פערוואונדערונג. אפילו דודעוויל, סערנין׳ס מ׳טהעלפּער האָט מיט גרויס פערוואונדערונג געקיקט אויף דער סצענע און האָט נישט געוואוסט, וואָס דאָ קומט פאָר. וועבער איז געשטאַנען אונטערשלאָסען.

— וואָס וואונדערסטו זיך אַזוי?—האָט סערנין געלאָסען אַ פּרעג געטהון—זײַ זיך מודה, עס איז געווען זעהר אַמוזאַנט... אַך גאָט, וויעפיעל מאָל האָב איך געלאַכט, הען מיר האָבען געאַרבײַט צוזאַמען: איך אַלס שעף און דו, אַלס מײַן געהילף! און איהר האָט אַלץ געטײַנט, אַז לענאַרמאַן איז טויט... נײַן, מײַן ליעבער דער וואונדער-טעגש לענאַרמאַן—לעבט און שטעהט פאַר דיר.

ער האָט געוויזען אויף אַלטענהײַם׳ן:

— אָט דער דער׳הרג׳עטער מערדער האָט מיך אַרײַנגעוואָרפען אין אַ זאַק אין וואַסער... ער האָט אָבער בלויז פערגעסען בײַ מיר אַרויסצונעהמען מײַן מעסער׳ל... און מיט׳ן מעסער׳ל האָב איך צושניטען דעם זאַק... אַזוי! און מען האָט מיך שוין בעזוגט...

וועבער האָט נעהערט און נישט געוואוסט, וואָס ער זאָל טהון. ענדליך האָט ער אַ געשריי געטהון:

— לאַנד-קײַטען!

— דאָס איז אַלץ, וואָס דו האָסט געזאָגט צו זאָגען—האָט סערנין ווײַ-טער רוהיג גערעדט—דו האָסט וועניג ראַנאַזיע, מײַן ליעבער... נאָר ווען דאָס העט דיר פערשאַפען פערגניגען—כיטע זעהר... גאָ, שמיר מײַנע הענד אין קײַטען... כהו מיך מיר וואָס דו ווילסט.

און דערזעהענדיג דודעוויל׳ן, האָט ער זיך צו איהם געוועגדט:

— טו, מײַן פרײַנד, האָב דו דיר עהרע מיך צו בינדען... האָב קײַן מורא נישט... איך פיהר אַנ׳עהרליך שפּיעל... אין יעצטיגען מאָמענט קאָן מען אַנדערש נישט...

דודעוויל האָט איהם אָנגעטהון קײַטען אויף דיר הענד.

בעת ער האָט איהם אָנגעטהון קײַטען, האָט סערנין שטיל, נישט בעוועגענדיג געגרינט מיט דיר ליפּען צו איהם געשעפּטשעט:

— רייאָלי... 27... זשע:עוויעוא...

וועבער איז געווען שטארק צופריעדען, דערזעהענדיג ליופּע׳ן אַ געביי-דענעם און ער האָט אַ קאָמאַנדעווע געטהון:

— אין פּאָליצײַ איהם אָבפיהרען!

— יאָ, יאָ—האָט סערנין איראָניש בעמערקט—לענאַרמאַן וועט גלײַך אַרײַנזעצען אין טיורמע ליופּע׳ן און דער לעצטער וועט דאָרט בעהאַלטען דעם פירשט סערנין׳ן...

— דו ביזט צו שאַרפזיניג, ליופּע!...

— דו ביזט נערעכט, וועבער... יאָ, מיר וועלען זיך שוין מעהר קײַן מאָל נישט פערשטעהן...

אין פּאָליצײַ האָט מען סערנין׳ן לאַנג נישט געהאַלטען. מען האָט איהם באַלד אַוועקגעפיהרט אין טורמע סאַנטע.

דער טורמע-נאַטשאַלניק, וועלכער מען האָט געהאַט וועגען דעם מיסע-טײַלט טעלעפאָניש, איז שוין געווען צו אַלעם גרײַט און אַלע פאָרמאַליטעטען זענען געווען גרײַט.

ווען סערנין איז אַרײַן אין זײַן קאַמער האָט ער בעמערקט:

— איהר האָט אַ גאַנץ אַנשטענדיג צימער... עלעקטריש בעלײַכטונג... צענטראַל-בעהײַצונג... אַלץ בעקוועמלעכקײַטען... נרויסאַרטיג, דאָס צימער גע-פעלט מיר... אַזאַ ביטע האָב איך צו איך, הערר דירעקטאָר.

— וואָס, אַ שטײַנער?

— דערלאַנגט מיר דעם שאָקאָלאַד נישט פריהער פון 10 אין דער פריה... איך בין זעהר מיער און הויל שראָפען.

ער האָט זיך געוואָרפען אויף דאָס בעטעל און איז פעסט אײַנגעשלאָפען.

(פאָרזעצונג קומט.)

אנגעקומענע סוחרים.

האטעל „גראנד" (פעטראקויער-שטר.

דענע—בוכארא. קאפוסטין—ראדאם. נאדער, הייזענבערג, ליוקינבאך, הויבראווסקי, הוערניק, קורנאטאוסקי, עבער און וויגאנאווסקי—ווארשא. קאנציום—ליבאווע. סאמארסקי און ניעדזוויעדזו —משענסטאכאוו. מאנק און עפרוסי—מאסקווא. דאנילאוויטש—גישני-נאווגאראד. בעקער—פעטערבורג. שמידכען—ליעגניץ.

האטעל „גראנד" (פאטאזש-מהער).

גרינבערג—טאמאשאוו. פעטערוואהן—ריגא. ציגאנקאוו—קיעוו. מאזוראוו—וואסילקאוו. פרידמאן—טוקוד. כארזינאוו—פעטערבורג.

האטעל „צענטראל".

שאץ—גראדנא. באס—קאוונא. פראימאוויטש —יעקאטיערינאסלאוו. לעווין—האמעל. שוסטער—אומאן. פליאומבערג—וואסאטיע. פעלדמאן—קאלא. ראבינאווסקי—קארא. גומקין—באק. קערדימון—קאמעניעץ-פאדאלסק.

האטעל „פאלאסט".

למיולניצקי, לעווקאוויטש, סעמיאטיצקי און מאראזאוו—ווארשא. באדנער-ביעלא. ראדשטיין—מאריופאל. שמיינבערגער—משמשאנאוו נאו—ווילנא. אורשטיין—סאסנאוויעץ. קלאץ—קאנין. לעווין—ראדאם. הערדיעוו—יעליסאוועטפאל. ליגדא—אסטראכאן. מאיעוו—וולאדיקאווקאז. אונאאוראוו—אסטראכאן.

האטעל „בריסטאל".

פאוולאווסקי—אדעס. בירנבוים און דאסאוער—ווארשא. בוכהאלטער—ארענבורג. בליקקאמעניעץ-פאדאלסק. זאזאווסקי—סקויר. גראבמאן—פיקאוו. שוסטער—פראסקוראוו. שנור—חלאדאוו. נערשמאן—קאמעניעץ-פאדאלסק. לעמבערג—קישינעוו. סמאיענאווסקי—קערטש; קערושקאווסקי; סאזלעק.

רעדאקטאר: י. אונגער.
פארלעגער: (ע. האמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעס טהעאטער
דיר. י. זאנדבערג.

היינט מימוואך אויף אלגעמיינעם פערלאנג ווערט געשפילט די גרויסע קאמישע אפערעטע פון אבשעל שאר

שיר השירים.

אנאנס! די טעג ווערט אויפגעפיהרט צום ערשטען מאל אין רוסלאנד די גרויסע קאמישע אויסשטאטונגס-אפערעטע, וועלכע איז צוויי סעזאנס נאכאיינאנדער געשפילט געווארען מיט'ן גרעסטען ערפאלג אין טאמאשעווסקי'ס טהעאטער אין ניו-יארק

דער פוילישער יוד

בעמערקונג: אונזער ליעבער גאסט מר. מאררים וואקסמאן טרעט אויף אין דער טיטעל-ראלע אלס „פוילישער יוד". מר. מאררים וואקסמאן פיהרט זעלבער אויף די אפערעטע מיט אלע איינצעלהייטען ווי אין ניו-יארק.

אויספיהרליכעס אין מארגענדיגען נומער.

אנאנס! דינסטאג ד. 4/17 פעברואר בענעפיס און עהרענאבענד

פון דער בעקאנטער און בעליעבטער סוברעטע פ-ל. ס. אריעל

געשפילט ווערט צום ערשטען מאל אין דעם סעזאן, די ועלבען פריילכע קאמישע אפערעטע אין 4 אקטען

זיין ווייב'ס מאן

די היסטארישע „בעלדא"—די בענעפיציאנטין.

צום שלוס א גראנדיעזער אויסערגעוועהנליכער דיווערטיסמענט.

מיט אנטייל פון די ה"ה לעבעדיעוו, בולמאן, מיכאלעסקא און די בענעפיציאנטין. דאס פראגראם פונ'ם דיווערטיסמענט בעשטעהט פון די נייעסטע הומאריסטישע קופלעטען, דועטען, טערצעטען און טענץ

א קאמישען קווארטעט מיט טענץ וישמחו.

אויסגעפיהרט פון די ה"ה לעבעדיעוו, בולמאן, מיכאלעסקא און די בענעפיציאנטין.

אויספיהרליכעס אין די פראגראמען.

פראגראמען אומזיסט.

בעמערקונג: יעדער איינציגער האט קויפט א בילעט הוין גאלדעריע בעקומט גראטיס א פאטאגראפישעס בילד פון דער בענעפיציאנטין אין פערשידענע פאזען אלס אנדענקען.

קומעדיינען

דילאטיגע און הויכע מיט עלטערישען מאטאר צו פערמיטעטען פון 1-טען יולי. די קומערינען וועגען געאייגנעט אויף א פאבריק, סקלאד ווי אויך פערשידענע אבטיילונגען, צו ערפאהרען: יודיש שטר. 87 בים סטרוזש אדער ביים פערוואלטער יודיש שטר. 22, ח. 18.
4182 3 2

א הויזען - שניידער - געזעלען און א האנד-נעהטער קאן זיין א פריילעך, ווערדען געזוכט, ווידזעווסקא № 46
3 3 4175

Абрамъ Іосифъ Шаферъ потерялъ свой паспортъ, выдан. Войтомъ пос. Кривицо, Волын. губ. Отдать въ полицію. 4183 3 2

מעבעל

שלאפצימער: בעטען, מאטראצען, גארדעראבען, וואש-טיש אונד נאכט-טישע, שפיגעל. צימער: קרעדענס, אטאמאנע, טיש, שטולע וואנד-אוהר. סאלאן-מעבעל: אמאגאניע קאבינעט. פקווערעווא שטר. 5 וואהנונג 9.
4181 3 2

ווער עס דארף געלד

און האט א פאליס פון א פערזיכערונגס-געזעלשאפט, וועלכע ס'האט אויפגעהערט צו צאהלען, קען זאפארט בעקומען. ווענדען זיך זאכאדניא 42, ערשטען שטאק ח. 9 פון 9—12 און פון 5—7.
4170

מאסאזשיר און קורבארדמייסטער
יוליוס סלאדזינסקי

לאדז, ווידזעווסקא 94, ח. 4

לאנגיעהריגער מיטארבייטער ערשטער קור-אנשטאלטען דעס אין- און אויסלאנדעס. איבערנימט יעדע ארט מאסאזשע בייצייטמונג און מענערשוואכע און קאלטע אבריבונגען. שילער פון פראפעסאר זאבלודאווסקי בערלין.
4050 9

גוטע נייערינס

צו קליידער און בלוזען ווערען געזוכט ביי צימערמאן, זאכאדניא 51.
4195

א קליינע דירה

פון א שטוב און קיך 3-טען שטאק צו פערדינגען, פיעטריקויער 60.
5 1

Potrzebna bardzo uzdolniona modystka i sprzedawczynia jak również bardzo zdolne podręczne, dowiedzieć się Nowy Rynek № 10.
4203 3 1

א גרויס צימער פארמער צו פערמיטען, פיעטריקויער 60.
65

Dr. med. I. Izykson
ד"ר מעד. י. איציקסאן

אלעקסאנדראווסקא 37

אינערע און קינדער-קראנקהייטען. עמפפאנגט פון 10 ביז 12 פארם. און פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.
5060

Dr. med. Leyberg

קרוטקא 5 טעל. 26-50

ספעציאליסט פיר הויט, וועגערישע און געשלעכטס - קראנקהייטען. עמפפאנגט פון 10—1 און פון 6—8 נאכמיטאג, פרויען פון 5—6. (פיר פרויען א בעזונדער וואַרטע-צימער).
5050

Dr. D. Fried
ד"ר ד. פריעד

ספעציאל-ארצט פיר אינערע אונד קינדער-קראנקהייטען וואהנט יעצט ציגעלשטר. 45 הויז בארטש. שפרעכשטונדען פון 9—11 פריה און פון 3—6 נאכמיטאג.

טעלעפאן 11-38.

Dr. P. Grossman
דר. פ. גראסמאן

אינערע און קינדער - קראנקהייטען פעטריקויער 15. טעל. 21-38

שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—8 נאכם
2144

א מאדערנע קרעדענץ, שלאף-צימער מעבעל, מער איינריכטונג אונד קאסע-שראנק, נעמעס פאבריקאט זאפארט צו פערקויפען, דא זיינר 2 צימער מיט קיכע עלעקטריש-ליכט פון אפריל אבצוגעבען פאנסקע 85 עקע אנדזשע ביים ווירטה.
4093 3 3

אן זוך א אנשטענדיגען מענש פאר א שטוב, פון 4 ביז 5 טויזענד רובל צו איין איינגעפיהרט מאנופאקטור-געשעפט, וועלכעס עקזיסטירט שוין 20 יאהר אונד מיט די בעסטע קונדשאפט. אפערטען אבצוגעבען אין ערפעדיציע, ד. בל. אונטער D. H.
4210

Іосифъ Борухъ Янасовъ Хоровичъ потерялъ свой паспортъ, выдан маг. гор. Петрокова. Отдать въ полицію. 3 1 4212

Давидъ Огневичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. маг. г. Хмельникъ, Сѣдлец. губ. Отдать въ полицію. 4201

63 צאהן-ארצט

י. ביטענסקי

20 זגערזשער 20

געגענאיבער דער קאטאלישער קירכע, שענסטע און שטארקסטע פלאמבען און קונסטליכע ציינער צו מעסיגע פרייזען.

צאהן-ארצט

ב. הורוויץ

ציגעל-שטר. 45.

איינגאנג וואלצאדניא 45.

נימט אן טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אבענד. נעמט ארויס ציינער אהנע שמערצען, קונסטליכע ציינער מיט און אהנע גומען אויס גאלד און פלאטין. גאלדענע קראנען און בריקען-ארבייט. פיר ארבייטער און שילער אויסערגעוועהנליך ביליגער.
48

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom

ארדינ. אים אמבולאט. פון רויטען-קרייץ זאוואדזקא 12

הויט געשלעכטס אונד וועגערישע קראנקהייטען. (בעהאנדלונג מיט עהרליך-האטא 914—606) ערצטליכע קאסמעטיק. (ענטפערנונג ליעסטיגער האר, פלעקען א. ז. וו. 12—2½, 5—8 וואכענטאג 11—4

טעאטער „סקאלא"

דירעקציאן י. אדלער, ה. סטראצקי

(רעזשיסירט דורך יוליוס אדלער). צום שלוס א קאמישער וואדעוויל אין 1 אקט „די געפעהרליכע לימאנאד".

היינט מימוואך בענעפיס פון דער האראקטער-שוישפילערין פר. ערמאלינא-ווייסמאן

ווערט געשפילט ווערען צום ערשטען מאל אין דעם סעזאן מיט אנטייל פר. עמיליע אדלער די בעהאוטע דראמע

„דער טיגער"

אין 4 אקטען פון קארנבליט

איינצעלהייטען אין די פראגראמען. געהעהנליכע פרייזען. בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע. דירעקטאר י. ווינאקור. רעזשיסאר ב לאך. געשעפטס-פיהרער ס. קופערנאה.

הערמאראידען

היילען ראדיקאל און שנעל צעפלעך רעקטאסאן.

רעקטאסאן פערקלענערט הומאראידען-בייליען, האלט אין דאס בלוטען און בעזייטיגט דאס סוועהנדושען פון שטוהל-דארם.

רעקטאסאן היילט דאס פלאצען פון שטוהל-דארם, וועלכעס טרעפט זעהר אפט ביי פרויען נאכ'ן געבורט.

רעקטאסאן קענען בענוצען מענער און פרויען אהן אונטערשיעד פון שטאנד.
3111

צו פערלאנגען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעקשיקעס.

רעפרעזענטאנט: געזעלשאפט „העמיקאל" ווארשוי.

פון 1-טען יולי 1914 זענען אננא שטר. 9

שפינעריי-לאקאלען

מיט ליכט און קראפט, אין וועלכע עס געפינען זיך יעצט 4 זאץ שפינעריי-מאשינען פון דער אקצ.-געזעל. פ. ווילה. שהטקערם און בעטריעב, צו פערפאכטען.

דארטזעלבסט איז אויך א זאל און טרעפפעלרוים מיט ציירקא 900 □ עלען אויך מיט ליכט און קראפט געאיינגנעט פאר וועבעריי, קען זיין פון יעצט צו פערפאכטען.

1-9 8 1

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe

אויף בעוועגליכען פערזאץ

(אקציען-לאמבארד)

אקציען-קאפיטאל 1,500,000 רובל

פארראטס- און רעזערווע-קאפיטאל 750,000 רובל

(פערוואלטונג און הויפט-קאנטאר: ווארשוי, פלאץ ווארעצקי 2)

פטטיילונגען אין לאדז: I זאכאדניא № 31

II פאסאזש-מייער 11 עקע מיקאלאיעווסקא 23.

נימט אן צום פערזעצען חפצים און סחורות, בארגט ארויס מעגליכסט מעהר, דער פראצענט איז פערקלענערט געווארען, ס'ווירד גערעכענט 1¼ און 1 פראצענט מאנאטליך, לויט ווי הויך דאס געלד בעטרעפט.
3963 3 3

אין קורצען הויבט אן אין לאדז צו ערשיינען א מאנאטליכער זשורנאל פאר ספארט אונטער דעם נאמען:

„ערשטע יודישע ספארט-צייטונג"

וועלכע ווערט דיענען דער פיזישער רעגענעראנס-בעוועגונג ביי יודען.

די ערשטע יודישע ספארט-צייטונג וועט זיך בעמיהען צו פערשפרייטען צווישען די ברייטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג א פערשטענדניס פאר א ראציאנעלע קערפערליכע ערציהונג און ברייטעסטען זין פון וואָרט.

די ערשטע יודישע ספארט-צייטונג אנערקענט די קערפערליכע ענטוויקלונג אלס א הילכטיגען פאקטאר פון נאציאנאלער ערציהונג, דעריבער וועט זי שטרעבען צו ענטוויקלען דאס געפיהל פון נאציאנאלעס בעוואוסטזיין אין די רייהען פון דער יודישער מוגענשאפט.

די ערשטע יודישע ספארט-צייטונג וועט שטעהען אין א שטענדיגע פערבינדונג מיט אלע יודישע טורן- און ספארט-פעראיינען און דערמיט וועט זי שאפען די מעגליכקייט צו פעראייניגען די יודישע טורן-פעראיינען אויף דעם געביעט פון סיסטעמאטישער ארבייט.

די ערשטע יודישע ספארט-צייטונג האבען פערשפראכען זייער מיטארבייט די בעדייטענדסטע פערזאנען פון דער יודישער ספארט-וועלט פון אין- און אויסלאנד אויך אין פובליציסטישען טייל וועלען אנטייל נעהמען די בעסטע יודישע ליטעראַרישע קרעפטען.

רעדאקטאר-ארויסגעבער: א. מארגענשטערן.

אבאנעמענטס-פרייז: יעהרליך 1.10, האלב-יעהרליך 75 קאפ. צייטווייליגע אדרעס:
2 1

Лодзинское Евр. Гимн. Спортив. Общ. Средняя 46/48 для Моргенштерна.

אדוואקאט
נ. ווינבערג

דלוגא 77

שפרעכ. 8—11 פריה און 2—10
5006

א. א. אויך מיליטערזאכען און אלער ארט שתדלנות און אלע רעגירונגס-אינסטאנצען.

צו פערמיעטען

זאפארט א 3 פענסטעריגעס פראנטצימער מיט עלעקטרישע ליכט, געאייגנעט פאר אלטען פעטריקאווער 38, צו ערפאהרען דארט-זעלבסט ביים וועכטער.
10 9

טיכטיגע שניידער-געזעלען

ווי אויך א גוטע רעקנעהערין די צים באסטען פערשטעהען זאל, קענען זיך מעלדען ביי
J. Tasiemka & Sohn Petrikauerstr. 4.
3 2 4171

Dr. Leon Grossman

וואהנט פעטריקויער 88.

טעלעפאן 34-81.

אינערע- און נערווען-קראנקהייטען. שפרעכשט. פון 9—11 און 4—6.

לעהר-יונגלעך אין עלטער פון 14 יאהר קענען זיך מעלדען אין בוכבינדעריי פון
ע. סאראקיערסקי, פיעטריקויער 112.
5120

א צימער פארמער

צו פערדינגען, צעגעלניאנא 33.
5 1

טאבעלע

5-טער ציהונגס-טאג ערשטע קלאס 202 פוילישע לאטעריע.

2000 רובל—נומר 19622.
1500 רובל—נומר 2936.
1000 רובל—נומר 18089.
500 רובל—נומר 14854.
200 רובל—נומר 5585 7456 15862.
100 רובל—נומר 898 1697 1793 2339 3535 5686 8279 7807 9064 16434 16839 18333 22089.
50 רובל—נומר 73 1371 1559 2395 2491 2807 3383 4070 4516 4527 6065 6780 7570 9051 9388 9918 10219 11313 11350 11480 11384 11951 12238 13337 13988 14995 15285 17543 18810 19342 20544 21637 22721 23033 23255 23418.

צו 80 רובל אויף פאלגענדע נומערן:

26 61 148 77 84 292 440 42 57 73 80 504 17 42 603 7 12 782 98 826 29 33 66 85 87 949. 1005 12 30 43 63 98 359 72 402 30 523 30 43 646 715 840 82 972 76. 2077 117 96 221 76 316 83 405 31 48 60 537 38 46 63 648 63 72 717 52 54 74 98 891 92 901 39 62 75 78 79. 3052 102 26 28 54 208 28 358 402 53 95 500 26 65 647 729 863 88 953 75. 4041 89 91 198 203 54 428 62 83 97 517 608 22 24 52 84 836 60 964. 5002 25 27 89 108 34 56 60 98 317 84 96 410 72 560 69 95 675 89 729 43 91 821 40 57 92 902 22 83 91 92. 6001 89 97 103 25 79 382 83 85 531 42 78 83 639 711 830 32 35 922 25. 7047 75 82 112 63 217 27 375 99 467 87 511 47 604 75 76 701 79 92 97 811 53 900 9 12 29 60 81 87 94. 8025 57 136 46 63 371 402 44 49 74 518 60 635 52 746 807 916 24 56 65 85. 9068 93 163 71 238 90 303 78 438 528 91 649 766 819 40 88 922 37 52 84 91. 10054 81 115 34 56 99 294 325 34 45 407 569 99 613 22 709 800 20 69 912 16 77. 11007 39 61 172 79 92 275 80 315 55 74 435 57 511 15 45 53 88 615 57 91 701 34 45 85 813 71 86 940. 12075 81 118 239 67 371 92 456 87 520 58 604 10 79 710 52 800 11 24 29 63 81 916 19 80. 13004 110 13 27 49 69 75 257 305 66 87 524 34 92 720 44 49 70 75 91 96 888 95 959. 14023 32 85 216 84 92 305 17 39 58 78 93 546 613 33 733 43 93 840. 15072 166 328 428 28 35 521 74 606 37 77 78 742 49 809 11 12 27. 16018 26 39 64 112 254 70 301 37 46 419 24 38 48 59 67 73 510 16 32 738 72 74 79 877 942. 17171 223 45 66 74 400 633 842 49 79 901 68. 18003 4 27 37 84 185 211 331 32 71 413 40 532 97 700 1 14 47 84 858 63 93 925 29 52 89. 19021 85 114 23 26 89 246 325 46 52 87 436 51 557 657 82 717 82 862 84 92 930 58 83. 20005 149 62 221 23 28 34 43 821 85 443 52 78 515 50 66 81 603 12 79 712 825 923. 21090 120 61 99 286 827 37 41 99 411 72 79 97 522 24 52 57 98 640 719 801 56 71. 22035 42 49 57 62 66 206 313 47 84 400 10 37 53 54 595 635 45 702 13 23 47 818 59 88 929 65. 23023 219 39 439 57 60 81 93.

פאבריקאטען דער בעריהמטען פוצפאמאדע „אמאר"
העס. הערקע לובשינסקי עט קאמפ.
שקצ. געז. בערלין.
4307 8 7

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט

דר. לטווקאוויטש

הויט וועגערישע בלאזען-לעדען אונד מענער שוואכע. ביי סיפיליס 606—914 טריפער - היילונג אהן שפריצעוניעס לויט א נייע מעטהאדע) קאנסטאנטינער שטר. 12 נעבען וועלינג טעאטער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכם. דאמען פון 5—6.

2 צימער מיט קיכע

מיט אנגרענצענדע 2 צימער אדער עקסטרא אויף לאגער זאפארט צו פערמיעטען, צעגעלניאנא שטר. 15 צו ערפאהרען ביי גינזבורג, דער לאקאל געפונט זיך פארמער אין הויף.
4051 5 5

א לאראווניע

מיט א פלאץ (ליידיג) נאהנט ביים טייך זאפארט צו פערמיעטען, צו ערפאהרען אין זגערזש וויסאקא שטר. 9 אין דער רעסטאראציע מישלער.
4200 2 1

צו פערמיעטען

פון 1-טען יולי 1914 א פאבריקס-לאקאל פיר 4 זאץ-שפינעריי און 60 וועבשטיהל, 2 וואלפאמיער, שאפען, פערד-שטאל און רעמיזען, גרויסער קאנטאר ווי אויך א וואוינהויז פון 6 צימער מיט קיכע. אויסקונפט ביי ה' י. וו. גרינבערג, דרעוונאווסקא שטר. 22.
4207 3 1

היילאנשטאלט פיר הויט- אונד וועגערישע קראנקהייטען

ד"ר ל. פאלס, ז. גאליז א. סט. יעלניצקי

וואלטשאנסקא 36. טעלעפאן 14-81.

אויפנאהמע שטאציאנערער קראנקער (אין איינצעלצימערן אונד אלגעמיינע קראנקענזעלען). — טעגליך אמבולאטארישער עמפפאנג אונבעמיטעלטער פאציענטען. קאנסולטאציאן 60 קאפ.
737

רענטגען-, ליכט- אונד עלעקטריזיטעטס-קורען.

בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפיליס. עלעקטרישע גליהליכט-בעדער.

שפרעכשטונדען דער אמבולאנץ: וואכענטאגס פון 8 ביז 9 אוהר פריה. 12 ביז האלב 2 אוהר מיטאגס און 7½ ביז 8½ אוהר אבענדס. — אם זאן- און פייערטאגען: פון 8 ביז 10 אוהר פריה און 12 ביז האלב 2 אוהר נאכמיטאגס.

דר. ל. פריבולסקי

פאלודניאווא 2. טעל. 13-59.

ספעציאל-ארצט פיר הויט, וועגערישע אונד האאר-קראנקהייטען עט מענער-שוואכע אויף קאסמעטישע פלעקע. בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא 606-914 אהנע בערופס שטערונג.

היילונג מיט עלעקטריזיטעט אונד וויבראציאנס-מאסאזש. שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דאמען 5—6.

Dr. A. Grosglik

רענטגען און ליכט-היל-אינסטיטוט.

זאכאדניא 68 טעל. 35-16.

הויט, האאר, וועגערישע און האַרן-ארגאַ, קראנקהייטען. בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפיליס בעהאנדלונג מיט רענטגענשטראהלען, קווארץ ליכט און האכפרעקווענץ (צארסאנוואליזאציאן) שפרעכשטונדען פון 11½—8½ און פון 6—8. פיר דאמען 5—6.

בוכבינדער-געהילפען

די אויף דרוק-ארבייט געריבט זענען, קענען זיך מעלדען אין דער בוכבינדעריי פון א. שווארץ, סטאדאלניאנא № 4.
2 1 4209

הערען-שניידער-

געזעלען ווערען געזוכט אויף בעגעריקטא № 12, ביי בארענסקי.
4211

צאהן-ארצט

B. Liskier-Menczynska

וואהנט אלעקסאנדער שטר. 37

עק צימער שטר.

עמפפאנגט פון 9 ביז 1 און פון 3 ביז 8.
12 6 4004

די ערשטע

היילאנשטאלט-אמבולאטאריום

פיר קאמענדע קראנקע.

פעטריקויער 45 טעלעפאן 30-13

דר. י. שווארצוואסער, אינערליכע און נערווען פון 10—11 אונד 4½—5½.

דר. ל. פריבולסקי, הויט אונד וועגערישע קראנקהייטען ואנט. דיענסט. דאנערשט. אונד פרייטאג פון 1½—2½. מאנטאג, מיטוואך און שבת פון 8—9.

דר. י. ליפשיץ, קינדער-קראנקהייטען פון 1—2.

דר. מ. קאנטאר, חירורג-קראנקהייטען פון 2—3 און 7—8.

דר. מ. פאפיערני, פרויען-קראנקהייטען פון 3—4.

דר. ב. דאנכין, אויגען-קראנקהייטען נעהמט אן טעגליך פון 9—10 פריה.

דר. ק. בלום, נאז-, אויערן- אונד האלז-קראנקה. מאנט., דיענסט., מיטוו., דאנערשטאג. פון 1—2, פרייטאג, שבת, זונט. פון 9—10 פריה.

בלוט- און אורין-אנאליזען, עס ווערען אויך דארט געמאכט געזעצט. פיר אונבעמיטעלטע בעצאהלונג 50 קאפ.

Перля Капелюшъ потеряла свой пасъортъ, выдан. м. Радошице, Рад. губ. Отдать въ полицію. 3 3 4174

Dr. Trachtenherz

זאוואדזקא 6.

טעל. 34-76

געוו. אססיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציעלען שטאדט שפיטעלע.

ספעציאל-ארצט פיר סיפיליס הויט וועגערישע קראנקהייטען אונד מענערשוואכע. בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא 606—914 היילונג מיט עלעקטריזיטעט.

שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5, בעזונדערע ווארטע-צימער.
1467

הערמאן הירט
Hermann Hirt

הויך-טיעפבוי-אייזענבעטאן

משענסטאכאו, שקאלנא שטר. 6, טעלעפאן 624

צחיינעשעפטע און קעניגסהיטע, לאוראהיטע און ראדאם.

ענטוואורף פון בוי-ארבייטען אלער ארט און הויך- און טיעפבוי, בערג-בוי און היטענבעטריעב. בעטאן- און אייזען-בעטאן-בויטען, וואסערבוי, פאבריקס-בויטען, האלייערען און מארטיגאייהען, קעסעל איינמויערונגען, קוימענס.

קאמפאזיטאר און מוזיקלעהרער
ז. זילבערטס

איז אוים מאסקווא צוריקגעקעהרט. גיט אונטערריכט ספעציעל אין שטימען-בילדונג, קלאוויר, טעאריע, הארמאניע אין פולען קורס פון קאמפאזיציאן. וואהנט דזיעלנא 41. עמפפאנגט פון 11 ביז 1 און פון 4 ביז 7.
5072 15

„כלבוניק"

3 2

א נייער געזעלשאפטליכער, ליטערארישער זשורנאל

מיט א ברייטע אבטיילונג פון הילגער און נאענט צפון-מעריב האנדעלס-לעבען. וויכטיגע ידיעות פון הילגער און די געגענד וועגען מאנופאקטור האנדעל.

אבאנעמענטס-פרייז—א יאהר 2 רובל מיט 50 קאפ.

אדרעס פון רעדאקציע:

Г. Вильна, Редакція „Колбейникъ" Гористый 15.

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.

Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Э. Гамбурскій. А. Тененбаумъ